

SPEKTRASF

NO: 8

REDAKTIONSSPALT

Det kom ett brev till redaktionen (i sanning ovanligt!):

"Leserbrev fra en nedstøvet fan.

Noe kvasifilosoferingar over et nylig mottatt zine ved navn Spektra, høsten 1982.

- Jaja, så sitter man der og leser i Spektra 6 og er inn i helvetes forbannet på en beanie ved navn Kaj Harju som påstår at Dick er verdensbest og ikke vet at Doc Smith er verdens beste SF-forfatter, og så leser man videre om Norcon som skal avholdes i augusti, og Majipoor Chronicles som skal komme, og King-Con i mai, og så undres en på hvorfor en har lest Majipoor Chronicles for lenge siden og at Norcon er avholdt, og så titter en på kalenderen og finner ut at en har mottatt en zine som er 15552000 sekunder gammelt, dvs 12960000 sekunder for gammelt til å være aktuelt.....og så inser man for n-te gang hvorfor man sluttet at være aktivan og så sier man: "La de dumme beanies sløse bort sin dyrbare fritid med å skrive blurb, brev, analyser, anmeldelser, artikkelser osv - som kanskje kommer på trykk om ett år, ti år, eller aldri."

- Og nå spør den stakkars redaktøren hva han gjort for noe galt som får en gammel aktivan till å bli så forbannad irritert, og så svarer den gamle aktivan: "Fan, skal noen lure en gammel aktivan til å sløse med sin fritid så bør betet være noe mer interessant en ett 6 måneder for gammelt zine!!!"

- Og så setter den gamle aktivan seg tungt ned i go-stolen med sin Doc Smith og filosoferar: at her man ikke betalt medlemsavgift på noen år, så får man kanskje som fortjent et 6 måneder for gammelt zine...., men så tenker man lysår tilbake på alle de zines en har prenumerert på og betalt men aldri mottatt og så sier man: "Til helvete med fandom/zine-ne...." og så grynter man fornøyd og fordyper seg atter i den utenomordentlige, suverene Doc Smith og hans briljante lensman-serie....Akk ja!

Men, så undrer man litt på hvordan Lundwall og Holmberg holder ut i generasjon etter generasjon, og så filosoferer man på at: De er antingen knasbuller eller real pro-fans, og så blader man videre i Children Of The Lens og spiller Pilsner på sin mage.... og så gjør man et unntak og skriver sitt første leserbrev på 5-6 år.

Desverre ærede redaktør: Man er normalt bare aktivan for en begrenset tid - noen for to dager, noen for livet, de fleste for et år eller to. For å vekke fandom till live behøves nye krafter, ikke gamle som vet bedre.

Godt mod og lykke til videre. Redaktøren kan godt fortsette å sende meg gamle zines om de forblir free of charge, forstås.

All X,

Erik Steen - Drammen, Norge."

Først så får det konstateras att opphavet till detta Eriks "første leserbrev på 5-6 år" ligger i det faktum att SFSP-reklamdriven i somras främst riktades till svensk fandom. Före detta medlemmar från de övriga nordiska länderna fick långt om länge även de ett exemplar av Spektra 6 - frågan var hur föreningen skulle dra gränserna för mastodontutskicket.

6 månader gamla nyheter blev resultatet då, ja, som redaktör kan jag inte komma med bättre lockelse än att om man är medlem, får man nyheterna bara två månader försent. Och då beror det på redigerande men främst på hur sändningarnas respektive innehåll samstämmer med varann angående färdigställande. Om man ser på denna sändning, tex, lär nog SF-Forum ha stått för det mesta av den bromsande effekten (red. lägger fingrarna i kora och minns hur Kaj sade i luren att Forum skulle i tryck vecka 37.. Nåja, det visar åtminstone på att de två skrifterna samstämmer anastående väl denna gång), men tecknen tyder på att det lika gärna kan ha varit en sent kommen boksändning från USA. Nå, ni ser det själva. Vad jag kan minnas så var det tyvärr inga "Doc" Smith-böcker med, dock...

Kanske det är att sätta stora förhoppningar och sikta f 8 r högt, men det behöver inte vara omöjligt att få färdigt Spektra 9 innan SWECON. Därför vill jag som redaktör uppmana er läsare att så snabbt som möjligt sända in de slags bidrag ni tycker att ett kongressnummer bör innehålla. Och, alla ni som är aktiva inom andra nordiska (jaja, svenska då) SF-föreningar, skriv några rader om er verksamhet och allt övrigt av intresse. Om så många som möjligt sänder in en kortfattad redogörelse över respektive föreningshandlingar, kan vi i nummer 9 publicera en diger sammanställning på SF-föreningarna i Sveri - för övrigt ett inlägg jag hoppas skall återkomma regelbundet i framtiden. Alltså, det hänger på er om Spektra skall bli verklighet med ett nionde nummer till SWECON.

Så, de krafter ni samlat i sommar, dela med av dem till SFSP! Deadline för Spektra 9: 20:e oktober.

Lars-Arne Karlsson

Ekås sept. (v.37) -82.

SPEKTRA SF nummer 8, medlemstidning för Skandinavisk förening för Science Fiction - SFSP. Fjärde numret för 1982, ett nummer till innan årets slut och redaktören kan känna sig nöjd.

Föreningspost av alla de slag sändes till SFSP, Box 3273, 103 65 Stockholm.

Gäller det däremot post i form av artikelbidrag, bannor/lovprisningar eller illustrationsmaterial till medlemstidningen, använd istället denna adress, till Spektra SF:s redaktör: Lars-Arne Karlsson, Ekås GKllared, 310 60 Ullared. Och man behöver inte tvunget heta Gert Wolgast för att ringa red. på nummer 0346 - 340 57 (tack för samtalet, Gert!).

Vad som nu kan sägas om bidragsgivarna, så är de i allafall remarkabelt trogna; på textsidan ser vi Holger Eliasson, Kaj Harju, Ahrvrid Engholm, Torbjörn Mårtensson, Lars-Olov Strandberg och, som utomsvensk krydda, Erik Steen från Norge.

Illustrerade gjorde "stammisarna" Thomas Andersson, Leif Carlsson, Nicolas Krizan och Henry Linder.

Förra sändningen trycktes av Kaj, Michael och...Lars-Olov? Red. lider med er, och fortsätter plågan med detta nummers tryckning och plockning...

Kaj Harju (tel 08 - 52 70 88) lystrar på alla förelag till hjälp, tryckning o. dyl., som ni ringer och erbjuder honom. Detta gäller inte minst SWECON-arrangemanget.

SFSP:s postgiro är 40 79 03 - 4 (mottagare SFSP) dit, om intresse och behov finnes, medlemsavgiften på 30:- per år betalas in. SF-Forumsprenumeration är på 30:-likas. (Men märk väl vad ordförande Harju frågar och förelår i Föreningsspalt!)

Copyright SFSP samt skribenterna.

En BROTTSS-produktion -82. Nr 6.

FRÅN FÖRENINGEN:

Den som är intresserad att komma och möta oss som håller på med föreningsarbetet och som kanske själva vill hjälpa till, så håller vi på följande datum och tid till på Restaurante La Rustica - eller som den även heter, La Grotto. Den 13 okt., 17 nov. och den 15 december. Klockan 19.00 kryper man glatt in och beställer en öl, pizza, kaffe eller en karaff vin, och pratar bort några timmar med de som är där.

Adressen till stället är Hantverkargatan 73, nära korsningen S:t Eriksgatan och Hantverkargatan. Buss 48 och 62 ska landa precis utanför, och T-banan blir Fridhemsplan.

Ifall det krävs kommer vi att ha fler möteskvällar, till exempel varannan vecka. Vi kan redan nu lova att vi kommer att ha en speciell gäst då och då, det kan bli en författare eller någon annan person som har med SF att göra. Dessutom får du alltid höra det senaste nytt från föreningsarbetet, kring utskickningarna, SF-Forum, SWECON och mycket annat.

Säg, är det inte värt att då och då kunna träffa under en gemytlig kväll och slippa matlagningsbestyren hemma och prata om sådant som intresserar dig? Varför inte komma upp och vara med en kväll?

Någon gång har vi också tänkt att gå på någon ny SF-film eller liknande, och om intresse finns åka ned till SFSP:s lokaler och inspektera boklagret och ha försäljning därav.

Den 23:e oktober, lördag klockan 1200 - 17.00, skall SFSP ha ett kombinerat SWECON-uppladdningsmöte/Styrelsemöte i Hartwickska huset (S:t Paulsgatan 39 b, T-bana Mariatorget). Alla som är intresserade av att hjälpa till med vad det månde bli under kongressen, kan komma och anmäla sig då. Men, för att även ha det som ett vanligt medlemsmöte kommer vi att ha bildvisning från tidigare kongresser och andra tillställningar. För de intresserade kommer det att finnas ett bokbord. Cafeteria finns i huset.

Vår första restaurangträff var den 18 augusti och de närvarande var, vad jag kan minnas, Lars-Clov Strandberg, Michael Svensson, Holger Eliasson, Arne Håll och jag själv, pratet cirkulerade kring det allmänna medan vi åt våra pizzor och drack vårt öl och kaffe.

Den 1:a september hade vi bestämt oss för ett extra möte och Eliasson uteblev medan John Håll förstärkte truppen och beställde till vår förskräckelse vin istället för öl eller något annat mer drickbart. Vi gick igenom listor för böcker till SWECON och fick nedskrivet en lagom lång lista, samtidigt som vi beklagade oss över att vi inte fått reda på vad som hänt med vår senaste beställning. Och pratet blev mer allmänt hållet till vad som hänt, och med oss hade vi senaste tidens post till SFSP, för att jämföra och gå igenom innehållet och avkanna våra domar över böcker och annat.

Så några större succémöten har det ju inte varit - men mycket beror på att vi endast varit fem stycken som dykt upp var gång. Däremot vet jag redan nu att det kommer att vara flera redan nästa gång (den 15 sept. ett datum som bör ha passerat redan) och det är nog inte alls omöjligt att det kommer att vara sådär femton stycken vid mötena senare i år. Och dessutom så verkar det som om att detta andningshål behövs bland oss.

Annars så kan jag säha den första helgen i september säga, med avtagande snuva och flera krävande röster i telefonen (ja, jag är slö av mig), att Michael just nu håller på och sliter med Forum-layouten, och det är väl tänkt att jag skall hjälpa till i morgon lördag. De krävande rösterna i telefonen brukar vara just Michael och redaktör Lars-Arne som ställer pinsamma frågor som: "Nå Kaj, är du klar med den där nyhetsspalten, den där recensionen osv.?" Visst, visst, brukar man mindre övertygande svara och titta undrande och tänka i vilken hög noterna för recensionerna ligger i eller var boken ligger och vilken bok det egentligen var och så vidare. Och den ena eller andra dagen ramlar det ner en bunt fanzines från utlandet i brevlådan, och man sätter sig ned och läser rubbet och förlorar på det sättet nästan en hel kväll, och man skjuter saker och ting framför sig. Jag har ibland telefonångest, för så fort jag varit en tid hemifrån så börjar ett frenetiskt ringande och än den ena än den andra har något på hjärtat. Och när man väl tagit emot alla samtal, så känner man sig minst av allt i form för att ringa upp de man borde ringa till själv, för material, för hjälp etc. Och så blir det till slut att man lider av skrivmaskinsångest, man vägrar prompt att sätta sig framför den för att producera det antal skrivna tecken som behövs här och var, man lägger pappersbuntar, tidningar, böcker, ja allt som man använt på den för att slippa se den, eländet i rätt. Maskinen jag har är en IBM modell 72 och är arten är gammal vilket medför sina eländiga problem med lite oförutsedda tecken som då och då spottas ut. Men när man väl har satt sig vid maskinen och skrivit ett tag så börjar det bli roligt på något vis, men tar man några kvällars vila så är motståndet stort igen. Och återigen börjar högen med saker att växa på den.

När man håller på så här så vet man att föreningsarbete verkligen är teamwork om det skall fungera. Man får chansen att leka spindel i nätet, men det behövs också ett litet offer här och var som får rycka till man vaknar upp och inser att något måste göras. Fast, i det här fallet så är den som rycker ju inte offret mer än att personen kan bli utsedd att utföra vad det nu handlar om. Den enda visdom jag har att tugga på är ungefär följande: Vad fan du än gör, så gör något så blir det säkert bra. Fria händer är melodin.

När man kommer ner i våra lokaler så är det första man ser en massa lådor och skräp liggande överallt. Lokalerna är delade i två rum, det ena har vi som tryckeri där "En kubik Skrot" (vår gamle offset), masterframställaren och vårt senaste tillskott, en elstencilbrännare huserar i ett hörn. I ett annat finns "Palmer Eldritch" (min stencilapparat, som säkert får trycka även detta numret) och mitten av rummet upptas av tre bord fulla med papper, register och annat. Utmed väggarna finns några hyllor, men mest lådor med böcker staplade på varandra.

Går man sedan genom en kort gång så är man inne i det andra rummet som har ett antal bokhyllor med våra böcker instuckna. Och ett gäng lådor utefter väggarna, just nu har vi dessutom några stycken plankor som korsar rummet här och tvärs - vi använder dem att lägga tryckta sidor på när vi plockar ihop Spektra, SF-kataloger och utskicken. Överallt på golvet är damm och skräp, då och då ser vi oss tvungna att städa upp och lassa ut en kubikmeter kartong, papper och annat skräp som blivit över.

Och i lokalerna ser man inte så många fler än Michael, Arne Håll och Holger Eliasson förutom jag själv. Men vid något tillfälle har det varit närmare tio stycken plockandes ihop våra utskick och dylikt. Men, normalt är det två eller tre därnere vid utskick och så numera, och man börjar oroligt undra om man inte har blivit fast därnere för alltid.

Föreningen har något över 200 medlemmar nu, kanske omkring 230 och siffran lär inte förbättra sig så mycket mer i år. Anledningen till det är väl inte så märklig med tanke på hur det varit senaste två åren. Men så är det så också att föreningen måste få in mer pengar för att vi skall klara hyran, och har vi inte tillgång till några arbetslokaler så är föreningen dömd verkligen. Vi skulle inte veta var vi skulle trycka allt, eller var vi skulle lagra böcker och kunna skicka beställningar från osv. För att komma igång med föreningen har vi lagt ner lite arbete kring Spektra för att få igång ett hyggligt fungerande medlemsorgan, och nog tycker jag att det börjar ge resultat redan nu.

Och av mycket stor vikt har det varit att börja få igång bokhandeln på något sätt igen - det första var att beställa in mer och nya böcker eftersom det är något som många har svårt att få tag i. Och vi hoppas på att kunna få in nya beställningar från utlandet varannan månad i framtiden. Förhoppningsvis kan det vinna oss några fler medlemmar.

Det gäller även kongresser, SWECON 82, som vi hoppas skall ge resultat för SF-verksamheten - inte bara för oss utan även för andra. En kongress är alltid ett bra sätt att få nytt folk till föreningen, och visa att vi börjar röra på oss. Vi hoppas kunna arrangera fler kongresser de närmaste åren om den här visar sig gå ihop bra.

En annan viktig sak är ju förstas SF-Forum, som även den börjar röra på sig igen.

Och, ser man på det som verkar röra på sig just nu så blir man ju optimistisk av bara farten. Man kan väl knappast tro något annat än att nästa år måste bli något nytt för föreningen. Men det är här jag vill inskjuta med vad jag har att säga: Vi har nämligen tänkt att höja SF-Forumprenumerationspriset till 40:- per fyra nummer från och med nästa år, och samtidigt höja medlemsavgiften till 35 eller 40 kronor.

Nu är det ju så att vi vill höra just din åsikt om det hela, ifall du tycker att summan är berättigad eller ej med tanke på vad du får - Spektra SF, bokkatalogen, eller Forum. Våra höjningar, som vi ju inte haft på några år nu, beror på ökade kostnader som porto, hyra, tryckmaterial osv. Och dessutom det att föreningen har stora skulder att dras med sedan tidigare som gör att vi inte har så mycket att röra oss med, utan får snåla på det mesta. Men, då vi känner oss som att vi klarar av det här ganska bra just nu, och att framtiden ter sig mycket ljusare, så vill vi veta hur du känner dig för dessa höjningar.

Och gör gärna som ett dussintal medlemmar redan gjort: Sälj våra böcker, hjälp till att dela ut SF-Forumöverflödet som vi har, och gör reklam för föreningen och dess bokhandel.

Bästa hälsningar,

Kaj Harju

SF - NYHETER

Utav Kaj Harju samlade och sammanställda meterlängder med listor i sådan mängd att Panac-redaktionen lär sätta morgonkaffet i vrångrutten.....!

ENGBLSKA BOKHÖSTEN:

Arrow

David Langford: THE SPACE EATER. Den kände engelske fanens första roman.

Norman Spinrad: SONGS FROM THE STARS. Efter-katastrofenroman, säkerligen inspirerad av Miller's A Canticle For Leibowitz, fast här med miljökaktivist-hippies istället för katolska präster. Utkom 1980 för första gången - recension i Spektra 5.

Penguin

Martin Amis: OTHER PEOPLE. "Kafka reshot in the style of Psycho", skriver J G Ballard om den.

Jack Chalker: QUEST FOR THE WELL OF SOULS. Den tredje romanen i Well world-serien.

New English Library

Robert A Heinlein: FRIDAY. Boken påstås ha partier som visar vilken bra författare han varit, men jag tvivlar och tror fortfarande att man säger snälla saker om hans böcker bara för att han är ett så otroligt stort namn som påverkat så mycket i SF-skrivandet.

Terry Pratchett: STRATA. Vet inte ens vad den handlar om eller vad författaren tidigare gjort.

Hamlyn

Stephen Goldin: MINDFLIGHT. Är en amerikansk Space Opera-författare som debuterat i mitten av sextiotalet, men har övertygat något flertal och det har väl sina förklarliga skäl.

Elizabeth A Lynn: THE DANCERS OF ARUN. En ganska medelmåttig författare med sin andra bok i trilogin "Chronicles of Tormor". Enligt John Hall blir hon bara bättre och bättre. Margaret Tabor: ECLIPSE. En för oss okänd förmåga.

Granada

Chelsea Quinn Yarbro: FALSE DAWN. En författare som John-Henri Holmberg gillar mycket. Boken är god nog för varje postholocaust-älskare som inte tyckte spelålskan och digerdöden haft tillräckligt bra efterföljare. Utkom 1978 i sin nuvarande form.

James Kahn: WORLD ENOUGH, AND TIME. Första delen i New World-trilogin. Science Fantasy.

Kilgore Trout: VENUS OF THE HALF-SHELL. Utkom första gången 1975 och finns översatt, en halvrolig och måttligt intressant sak av P J Färmer.

Isaac Asimov: THE END OF ETERNITY. En relik från 1955 och författarens bästa roman, men det säger kanske inte så mycket - men den tjuvar säkert än idag.

Chelsea Quinn Yarbro: TIME OF THE FOURTH HORSEMAN.

Philip José Farmer: STRANGE RELATIONS. Novellsamling från 1960, skrivna 1953-59 och ska innehålla fem noveller. Intressant för alla som gillar Farmer.

Colin Wilson: STARSEEKERS.

Robert Moss: DEATH BEAM. Tar upp tredje världskriget som kommer att ha rymden som slagfält, om det är en fackbok eller mainstream-författare som skriver en normal bok om det kommande kriget vet jag ej.

Futura

Barry Longyear: MANIFEST DESTINY. Fyra noveller ihopsatta, inkluderar "Enemy Mine". Nyupplaga.

Barry Longyear: CIRCUSWORLD. Ett gäng noveller ihopsatta (skrev jag inte om detta nyss?) till en roman, utkom i sin nuvarande form 1981 men novellerna sträcker sig från 1978-79. En ganska underhållande sak som följer efter av två andra böcker om Circusworld.

Efter 25:e nov.:

Piers Anthony: GOD OF TAROT, VISION OF TAROT och FAITH OF TAROT. Reprint på fantasy som för knappt två år sedan skrevs klar. Måttligt entusiastiserande.

Isaac Asimov: NIGHTFALL TWO. Reprint från 1969. På amerikanska förlag publicerad i en enda del, engelska upplagan i två delar.

Michael Moorcock: THE STEEL TSAR. Tidigare utkommen på Mayflower i början av året. Det är den tredje och sista delen i serien om Oswald Bastbalde. "The War Lord Of The Air" och "The Land Levithaan" heter de tidigare och serien är lika läcker som det mesta Moorcock skriver.

Michael Moorcock: THE BLACK CORRIDOR. Reprint från 1969 skrivet med hjälp från Hilary Bailey.

Sphere

Gregory Benford: JUPITER PROJECT. Reprint den med, men är nyligen utgiven i USA. Benford tillhör de mer intressanta hardcore-författarna och nu när han verkar ha blivit av med sitt meteorokatastrofkomplex så kanske det rent av blir en ny och bättre Niven av honom.

Arthur C Clarke: BEST OF 1937-55 och BEST OF 1956-72. Båda samlingarna är reprints från tidigare samlingar redigerade av Angus Wells.

Jack Williamson: THE HUMANOID TOUCH. Reprint från 1980 och fortsättningen på "The Humanoids" (1949). Han har nu skrivit SF i 54 år, sedan han debuterade 1928. De'du Denis Lindbohm Robert A Heinlein: BEST OF 1939-42, 1947-59 och 1960-82. Alla samlade av Angus Wells, och reprinter utom den sista.

Paul E Erdman: THE LAST DAYS OF AMERICA. Tidigare har han skrivit boken "The Crash of '79" (1976) Om en framtida politisk katastrof, och den nya lär väl gå åt liknande håll.

A Bertram Chandler: BEYOND THE GALACTIC RIM. En ganska färsk fortsättning på Rim World-böckerna.

Isaac Asimov: BEST OF 1939-52 och 1954-72. Liksom de andra redigerade av Angus Wells. Reprints på reprints.

Det här är alltså boknyheter i England under hösten och tidiga vintern. Det är mest reprints från tidigare utgåvor - man utger väldigt få originalverk, förutom från Gollancz, och urvalet är kanske lite trist ibland.

BOKNYHETER FRÅN USA I OKTOBER:

Ace

STORM SEASONS: THIEVE'S WORLD 4, redigerad av Robert Lynn Aspirin, en författare som fått ut ett par SF-böcker men inga av märkbart intresse.

Lynn Abbey: THE GUARDIANS.

C L Moore: NORTHWEST SMITH. Ett gammalt namn på en av Moore's första äventyrsfigurer, faktiskt den första. Om det är nyskrivna noveller eller den gamla samlingen med nytt namn, vet jag ej.

David C Smith & Richard L Tierney: RED SONJA 4 - ENDITHOR'S DAUGHTER.

Robert Silverberg & Randall Garrett: THE DAWNING LIGHT. Edmond Hamilton: STARWOLF. Gubbens läckraste första bok i en trilogi, utkom i slutet av sextiotalet och en av böckerna översattes, men vilken vet jag inte. Kanske är alla tre böckerna samlade i den här upplagan.

E C Tubb: DUMAREST OF TERRA 7 - TECHNOS. Boken utkom för tio år sedan och tillhör en serie som författaren fortfarande skriver på. Nu är han framme vid nummer 25 eller så, där huvudpersonen fortfarande letar efter Jorden.

Harlan Ellison: PARTNERS IN WONDER. Den här samlingen är en kollaboration med ett antal olika författare och utkom 1971 första gången.

Robert E Howard, L Sprague de Camp & Lin Carter: CONAN OF CIMMERIA. Vilken upplaga i ordningen det är vill jag inte ens gissa.

Andre Norton: HIGH SORCERY. En samling från 1970.

TALES FROM THE VULGAR UNICORN, redigerad av Robert Lynn Aspirin.

SHADOWS FOR SANCTUARY. Redigerad av ovanstående (flitig man..).

Atheneum/Argo

Douglas Hill: THE HUNTERMAN.

Joan Phipson: THE WATCHER IN THE GARDEN.

Avon

James Blish: JACK OF EAGLES. Reprint från 1952.

SOME THINGS DARK AND DANGEROUS - redigerad av Joan Kahn.

SOME THINGS FIERCE AND FATAL - redigerad av densamme.

SOME THINGS STRANGE AND SINISTER - sak samma här.

Bantam

George O Smith: WORLDS OF GEORGE O SMITH. Noveller.

Samuel R Delany: THE BALLAD OF BETA-2. Kortroman från 1965.

Joy Chant: THE GREY MANE OF MORNING.

Ben Bova: VOYAGERS.

Samuel R Delany: THE FALL OF THE TOWERS. En trilogi skriven mellan 1963 och -66, publicerades i ett enda verk 1970 för första gången. Liksom de andra tidigare Delanyböckerna så är den fylld med alla SF-inslag av värde.

David A Kyle: LENSMAN FROM RIGEL. En som tyckte att det inte var nog med E E Smith's egna böcker om dessa övermän. Vi får dock hoppas på att den här författaren vill använda ett mer läsligt språk.

Ed Naha: THE SUICIDE PLAGUE. Naha är en av många som försöker skriva sådan SF som visar en framtid som är nära, utan att lyckas nämvärt.

Berkley

Richard Monaco: THE GRAIL WAR.
 E E "Doc" Smith & Stephen Goldin: THE IMPERIAL STARS. Skriven 1964 och förlängd till romanlängd 11 år efter att E E Smith dog. Utkom 1976 i sin fulla längd för första gången.
 Phyllis Ann Carr: FROSTFLOWER AND WINDBOURNE. Verkar vara Sword & Sorcery i gammal typisk tappning. Andra boken.
 THE BERKLEY SHOWCASE 5 - red. Victoria Scochet & Ann Singer.
 Harlan Ellison: SHATTERDAY. En ny samling från denna begåvning som är på väg att dala nedåt och som inte övertygar så mycket längre.

Berkley Trade

YESTERDAY'S TOMORROWS - redigerad av Frederik Pohl.
 Robert Siegel: ALPHA CENTAURI.

Delacorte

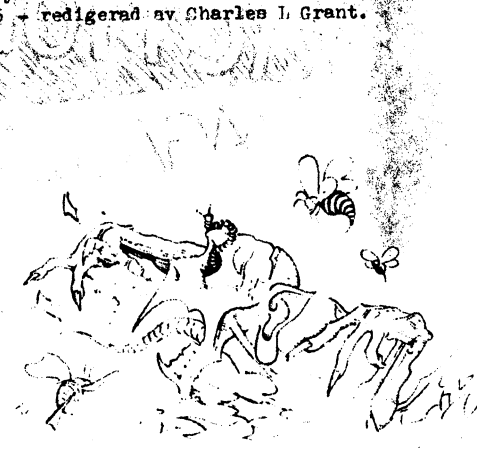
Joan D Vinge: PSION: A NOVEL OF THE FUTURE.

Dial

ANALOG'S CHILDREN OF THE FUTURE - redigerad av Stanley Schmidt.

Doubleday

Isaac Asimov: FOUNDATION'S EDGE. Den fjärde eller femte delen (beroende på om man räknar med Currents Of Space eller ej) av Stiftelseberättelserna. Är utan tvekan månadens stora bok.
 Raymond E. Feist: MAGICIAN. Vad låter det som...?
 Marvin Kaye & Parke Godwin: WINTERMIND.
 SHADOWS 5 - redigerad av Charles L. Grant.

Daw

C J Cherryh: PORT ETERNITY.
 THE YEAR'S BEST FANTASY STORIES 8 - redigerad av Arthur W. Saha.
 Clifford D Simak: DESTINY DOLL. Roman från 1971.
 Michael Moorcock: THE STEEL TSAR. Den tredje eller fjärde upplagan i år redan.

Del Rey Trade

Jack Williamson: MANSFRED.

Del Rey

Piers Anthony: OGRE, OGRE. Roman i Xanth-serien, någonting för dig, Bertil (Mårtensson).
 Paul O. Williams: THE FALL OF THE SHELL.
 Lester Del Rey: ROCKET JOURNEY. Barnbok.
 Charles L. Harness: THE VENETIAN COURT. En av många förbisedda författare i SF-genren som verkligen förtjänar mer uppmärksamhet.
 John Brunner: CATCH A FALLING STAR. Roman skriven 1959, omskriven 1968 till denna titel, har även utkommit på svenska.
 Gordon R Dickson: MISSION TO UNIVERSE. Roman från 1965, omskriven 1977.

Harmony

Douglas Adams: LIFE, THE UNIVERSE AND EVERYTHING. Detta är den tredje Hitch-hikerboken, och lär väl bli Isaac Asimov's svåraste motståndare som månadens mest uppmärksammade bok.

Harper & Row

Laurence Yep: DRAGON OF THE LOST SEA. En författare som mest skrivit ungdoms+sf men har blandat SF och Fantasy i sina vuxenböcker för att man inte riktigt skall veta hur man skall ta hans böcker. Barnfantasy.
 Alfred Slote: CLONE CATCHER. Ungdomsbok.
 Louise Lawrence: CALLING B FOR BUTTERFLY. Ungdomsbok.
 Spider Robinson: MINDKILLER.

Playboy P'backs

Christopher Hyde: STYX.
 SPACEWAYS 7 - THE MANHUNTRESS. Av John Cleve, en pseudonym för Andrew Offutt.
 Paul Erwin Zimmer: THE DARK BORDER volume 2 - KING CHONDOS RIDE.

Philomel

Jane Yolen: NEPTUNE RISING - SONGS AND TALES OF THE UNDERSEA FOLK.

Playboy

James A Michener: SPACE
 John Morressey: GLORY, GLORY.

Rocket Books

Douglas Adams: THE RESTAURANT AT THE END OF THE UNIVERSE. Andra Hitch-hikerboken.
 NEW TERRORS - redigerad av Ramsey Campbell, som plockat ut sista tidens skrämmande berättelser.

Signet

TALES OF THE GALACTIC MIDWAY 1 - SIDESHOW, Mike Resnick.
 Poul Anderson: THE PEOPLE OF THE WIND/ THE DAY OF THEIR RETURN.
 Två böcker från 1973, den första publicerad på svenska.

Schocken

Jorg Muller & Jorg Steiner: THE SEA PEOPLE. Fantasy.

SF Book Club

Piers Anthony: DOUBLE EXPOSURE (SPLIT INFINITY & BIJE ADEPT & JUXTAPOSITION).
 Robert Holdstock: WHERE TIME WINDS BLOW. En ganska bra roman från 1981.
 Alan Dean Foster: THE THING. Filmen som är en ny version av John W Campbell's roman "Who Goes There?", har fått sig en bokversion av Foster - som sedan är numera.
 H G Wells: THREE NOVELS OF THE FUTURE.

Timescape

Damien Broderick: THE JUDAS MANDALA.
 Keith Laumer: RETIEF - DIPLOMAT AT ARMS. Den senaste Retief-boken.
 Hilbert Schenk: A ROSE FOR ARMAGEDDON. Undergångsroman som verkar intressant.
 Walter Wangerin Jr: THE BOOK OF THE DUN COW (se recensionspalten i detta nummer av Spektra).
 Kate Wilhelm: CITY OF CAIN.

Tor

Larry Niven & Steve Barnes: THE DESCENT OF ANANSI. Andra kollaborationen de två emellan. Denna gång en modern rymdhistoria om en interplanetär kris av något slag.
 Keith Laumer: WORLDS OF THE IMPERIUM.
 C M Kornbluth: THE SYNDIC. Roman från 1953 och som är ganska så hygglig.

St. Martin's

Paul & Karin Johnsgard: DRAGONS AND UNICORNS - A NATURAL HISTORY.
 L Ron Hubbard: BATTLEFIELD EARTH - A SAGA OF THE YEAR 3000.
 Låt oss slippa dessa övermåttat idealister!

Starblaze

R A Lafferty: MORE THAN MELCHISEDECH. Gosh! En bok till av honom på väg, köp och läs.
 Mark Clifton: EIGHT KEYS TO EDEN. Roman från 1960.

Timescape Hardcover

Roger Zelazny: EYE OF THE CAT.

Viking Junior

H M Hoover: THE BELL TREE.

Delta

A E van VOGT: VÅKTARNA FRÅN ISHER ("The Weapon Makers"), fortsättningen på "Vapenhandlarna från Isher", vilka är ett par av de riktigt genuint klassiska van Vogt-romanerna med super-människor som kämpar emot Staten och Kapitalet med kapitalet. Det är mystik, fart och fläkt och allt det där, men egentligen utan någon viktigare handling. Det hela är ett konglomerat av det bästa och sämsta från sin tid av sin tids bättre författare. De utkom för första gången i förtioåttalets gryning i kortare versioner, men förlängdes sedan till de nuvarande.

DET HÄNDE I MORGON 16. En samling noveller vilka tidigare blivit publicerade i Jules Verne Magasinet 388-390.

Robert A Heinlein: DUBBELSTJÄRNA ("Double Star"). 1956 års Hugovinnare, där huvudkaraktären Lorenzo Smythe, en misslyckad skådespelare, får ta över rollen som expansionspartiets ledare Bonforte, som förevunnit. Lorenzo har med det hamnat i en omöjlig situation som han inte kan ta sig ur. Lästvärd. Detta torde vara tredje upplagan i landet.

Robert A Heinlein: STJÄRNORNA VÄNTAR ("Time For The Stars"), tillhör den högen av ungdoms-SF som Heinlein skrev på femtiotalet då han upptäckte att han fick mer pengar för det. De flesta av dessa böcker tillhör den hög som många säger fästas SF-intresse vid unga år. Den här handlar om ett tvillingpar där den ene åker iväg på ett rymdskepp och den andra stannar kvar på en överbefolkad jord.

Börje Crona: MANNEN FRÅN APRIL. Är med största säkerhet den absolut sämsta publicerade novellist i bokform i SF-genren här i landet. Jag har dock inte läst denna samling, men kan sedan två tidigare samlingar uttrycka något giftiga ord om ett något tristare, tråkigare och sämre får man söka efter med ljus och lykta. Fast å andra sidan är det ju inte så långt ifrån Jules Verne Magasinet novellurval där det mest prånglas ut struntnoveller i jämn mängd tillsammans med få läsbara.

Tanith Lee: DEN ELEKTRISKA SKOGEN ("Electric Forest"). Är den tredje översetta romanen från en våldsamt produktiv författare, som förutom produktiviteten visat sig vara en god prosaist utan alltför stora åthävor, och har gjort ett antal Fantasy- och SF-romaner och noveller som kan räknas till det engelska sjuttiotals-arvet, bland författare som Priest, Roberts, Watson, Aldiss och andra. Den här romanen, liksom hennes andra SF-romaner, handlar om framtida utopiliknande samhällen där t.o.m. dekadensen och livsviljan verkar ha stagnerat. Trots dessa porträtt av framtiden så märker man av en berättarglädje hos Lee som är få förunnade. Detta får nog bli Delta-valet från min sida denna gång.

Plus

Isaac Asimov: FRÄMLING I PARADISET ("Bicentennial Man"). Detta är den andra utgåvan, och i pocket dessutom. Egentligen finns det ingenting speciellt att säga om den mer än att det är en ganska bra samling av denna författares som knappast behöver presenteras för någon. Vad säger man...

Bonnier

P C Jersild: EFTER FLODEN, en post-holocaustroman som är så gott som ren från allt vad som kan härledas till SF-genren. Det enda som tydligen hänt är att civilisationen gått under.

Forum

Marge Piercy: KVINNA VID TIDENS RAND ("Woman On The Edge Of Time"). Feministisk SF från en icke alltför obetydlig författare i mainstream-kretsarna.

Indfors

Ursula K LeGuin: SKYMNINGSLANDET ("The Beginning Place"). Fantasy, omtalad och recenserad i förra Spektra.

Raben & Sjögren

Anderz Harning: MOGADONDALEN. Antiutopi från år 2000.

Hammarström & Åberg

Zoë Fairbairns: BIDRAGET. En till dystopi av något slag.

Alba

Sven Fagerberg: DE BLINDAS RIKE. En bok som fått stå emot mycket kritik, där Fagerberg fått slinka undan med sina reaktionära åsikter värre än en skata på nyspolad is.

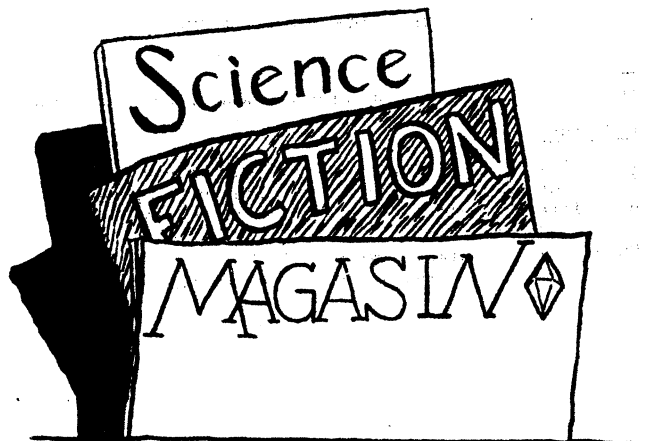
Åskild & Kärnkull

Stefan Stenudd: EVIGHETEN VÄNTAR. Stenudd är en pladdrig författare som hittills fått ut tverne SF-böcker utan några som helst värden.

Frank Herbert: ARRAKIS - ÖKENPLANETEN ("Dune") utkommer med en vansinnig titel. Och varför passade inte DUNE?

Bokad

Bertil Mårtensson: MAKTENS VÄGAR 3. Hans tredje del av fantasy-trilogin verkar vara på gåg under senhösten för utgivning. Vilket verkar mystiskt då Bertil själv skrev något om att boken inte skulle utkomma förrän nästa år, eftersom den inte är skriven än. Vi sätter oss ner och väntar på nya uppgifter. Peter Nilsson: ARKFN. Är en episk saga som fått hyggliga recensioner och som nog kan räknas till SF-ganska tydligt. Även om den har starkare drag mot det mytiska och fantasyaktiga.

ISAAC ASIMOV'S SCIENCE FICTION MAGAZINE byter redaktör igen. Efterträdare till Kathleen Maloney blir Shawn McCarthy. McCarthy är sedan tidigare redaktör för Science Fiction Digest och torde ha ett större hum om SF-genren än sin företrädare.

TSR Hobbies Inc. har köpt upp AMAZING samt FANTASTIC STORIES. Och den nya redaktören är Asimov-magasinet så framgångsrika George Schithers. AMAZING är tänkt att börja sin nya utgivning från och med november månad vareannamånatligt. Och Schithers hoppas på att kunna få AMAZING att bli ett månatligt magasin i framtiden. Innehållet i AMAZING's novemberrummer blir följande: Jack Williamson: "Seedship", Gene Wolfe: "The Arminger's Daughter", Phil Foglio & Freff: "That P.O. Box in Schenectady that you've heard so much about", John M Ford: "The Persecutor's tale", Robert Silverberg: "The Changeling", Nancy Springer: "The Crippled Swan", Sharon Webb: "Threshold", och Larry Niven: "Flare Time".

INTERZONE 2 innehåller följande; J G Ballard: "Memories Of The Space Age", Rachel Pollack: "Angel Baby", Josephine Saxton: "No Coward Soul", Alex Stewart: "Seasons Out Of Time" och Andrew Weiner: "The Third Test". INTERZONE kan beställas från följande adress, för en summa på £ 5 (betalningsmottagare INTERZONE): 21 The Village Street, Leeds, LS4 2PR, ENGLAND. Jag har tidigare publicerat en annan adress, som också går att använda men från och med nu så är det den här adressen som gäller. Prenumerationen gäller för 4 nummer.

Trots alla amerikanska SF-magasin så tror jag att det är just INTERZONE som blir det mest omtalade och intressantaste magasinet under de närmaste åren. Det är mycket som talar för det, och materialet kommer att vara skrivet av engelska författare vilka det har varit lite dåligt med i de amerikanska magasinerna.

THE MAGAZINE OF FANTASY & SCIENCE FICTION kommer i oktober att innehålla: James Tiptree Jr: "The boy who waterskied to forever", J G Ballard: "Myths of the near future", Harlan Ellison: "The hour that stretches", Damon Knight: "Tarcan of the Hoboes", Avram Davidson: "Dr. Bhumbo Singh", Edward Bryant: "In The Shade", B L Leller: "Cold Debt", R A Lafferty: "Square and above board" och Brian W Aldiss: "Door slams in fourth world".

TWILIGHT ZONE för november: Al Sarrantonio: "The silly stuff", Dale Hammel: "Summer of monsters", Avram Davidson: "Mexican merry-go-round", Jon Wynne-Tyson: "Pigs are sensitive", Melissa Mia Hall: "In a green shade", Michael Smith: "Alive and well in...", Robert Sheekley: "One small change" och Jeff Hécht: "Saratoga Winter".

ALLMÄNT BILANDAT:

NOVA SF har kommit ut med sitt andra nummer (och nummer tre kommer säkert att vara i er hand när ni läser det här). Novellerna är följande: Kate Wilhelm: "Stars Flonderan" (Staras Flonderans), Spider & Jeanne Robinson: "Stjärndans" (Stardance), Bertil Mårtensson: "Rock & Roll och Marsianer", Robert A. Heinlein: "Pionjären" (Delilah And The Space Rigger (vem gav novellen den svenska titeln?)), och Gene Wolfe: "Hjälten som Varulv" (The Hero As Werewolf).

Inte för att jag tänkt ta upp en diskussion angående Nova SF:s ledare, men den tillhör bland det mer idiotiska man kan läsa, full av plattityder och annat larvigt skräp som vi väl kunde fått slippa. Låtom oss slippa redaktörens egna tyckanden, trots att ledaren denna gång är betydligt roligare och innehållsrikare. Mer prat, som kan intressera läsaren samt att ge denne ett gott skutt, är redaktörernas bekostnad. Och det är ändå inte så dumt. När redaktörerna för Nova SF pratar om förändring så bör du som läsare påminna dig om att redaktörerna i stort sett verkar vara mest intresserade av det världspolitiska förhållande på dollarkursen. Vidare så har de slängt in tre sidor om prisvinnare som ARLIGHT TALAT känns de tämligen oinspirationella. Som läsare kan man bara utbrista i ett stort gäsp: "Jass, jaha..."

Novellerna är lugniga i sin helhet. Men man frågar sig vad översättaren av den uråldriga Heinleinovellen tänkte när följande skrevs: "Eftersom vi föll i en 24-timmars cirkelbane...". Självt hade jag inte en aning om att en Heinleinsk rymdstation i själva verket åkte runt runt som i en velodrom. Nåja, man skall ju inte vänta sig för mycket av en skrivbordsmänniska, men...

Ärligt talat så är det en mycket stor skillnad i kvalitet, när man sätter in en över trettio år gammal novell bland ny skrivna alster från mycket habila och prosasäkra författare som Wolfe, Wilhelm och i viss mån Robinsons. Det stör helhetsintrycket ganska så kraftigt och man önskar att det inte inträffar alltför ofta i framtiden.

Trots två negativa sidor, redaktörernas åsikter i ledaren kan vi inte räkna som direkt negativa för magasinet i helhet (och dylika är ju tämligen rikligt förekommande bland alla former av subversiv verksamhet, hehe), så är ju helheten godtagbar. Och omslaget är riktigt snyggt i sin färgprakt där redaktörerna antagligen eftertryckligt syftat till sin ledare när de talade om förändringar som det viktigaste ämnet för SF-genren, i det här fallet beroende på dollarkursens fall efter att sovjeterna hälsat på i världen. Eller.....?

PRISER:

JOHN W CAMPBELL MEMORIAL AWARD för bästa SF-roman under 1981 gick till Russel Hoban för hans roman RIDDLEY WALKER. Boken har inte blivit saluförd som SF utan som mainstream, men som tydligen enligt juryn hade alltför mycket SF-inslag för att de inte skulle kunna räkna in den bland de nominerade. Juryn består av Kingsley Amis, Sam J Lundwall, James Gunn, Tom Shippey, Charlotta Franke, Harry Harrison, Willis McNelly och Robert Scholes.

Denna nominering och vinst irriterar naturligtvis förlaget som vill att boken ska få den bästa möjliga publiciteten, och inte störas av sådana här saker som att den sammankopplas med SF, vilket kan få vissa kritiker att rynka på näsorna och förkasta boken.

JOHN W CAMPBELL AWARD för bästa nya författare utses bland följande nominerade författare: David Brin (utkom med romanen "Sundiver" för knappt två år sedan - en medioker sak enligt min mening); Paul O Williams (som fick sin post-holocausttrilogi utgiven vid förra årets slut, titlarna var följande: "The Breaking Of Northwall", "The Ends Of The Circle" och "The Dome In The Forest"); Alexis Gilliland, Robert Stallman och Michael Swanwick.

Angående NEHJIA och Lisa Tuttle. Som ni kanske redan vet så ville Tuttle dra tillbaka sin novell från nomineringen, men eftersom tyvärr var hon försent ute och novellen "The Bore Flute" gick vidare och vann i sin kategori. Skälet till att hon ville dra tillbaka den berodde helt enkelt på att hon blivit irriterad när en viss författare skickat runt sin novell till de olika medlemmarna i SFWA (SF Writers of America) och tyckt att de skulle nominera hennes alster. Hon blev själv tillfrågad av denne författare om hon också ville ha ett liknande brev skrivet till sin novell.

Robert Sheckley har tagit sig an med ett vildmarkseliv för att komma bort från allt vad telefoner, hyra, skitig luft, folk och sådant heter. Mest rör han sig tydligen kring Floridaområdet där han tältar, skriver, luffar runt i vildmarken, studerar fåglar och annat. Sheckley har under senare år haft svårt för att skriva, och den här terapin verkar fungera eftersom han slutfört sin senaste roman och påbörjat en semiutopi baserad på Plato's Lag.

Marion Zimmer Bradley försöker för tillfället att få tillbaka manuskripten på sina WEB OF DARKNESS och WEB OF LIGHT. Hon misstänker att böckerna blivit kraftigt omskrivna av Hank Stine utan hennes tillåtelse. Dessutom har hon ej fått betalt för böckerna, fastän förlaget Domning redan sålt rättigheterna för pocketupplagan och fått betalt för det.

L Sprague de Camp har avslutat sista delen i sin Jorian-trilogi. Vi får väl hoppas att denna blir den sista för en lång tid.

Ursula K LeGuin har en ny novellsamling ute: THE COMPASS ROSE från Harper & Row. Vad jag kan förstå så är det tjugo noveller i samlingen, och tre av dem har inte tidigare publicerats, varav en av dem tidigare enbart publicerats på tyska.

Robert Silverberg har bland sina papper hittat ett 24-år gammalt manus till en berättelse han nu sålt till Analog utan omskrivningar. Sak samma är det med L Sprague De Camp som även han gått igenom sina skrivbordslådor, men hans manus är sådär 40 år gammalt. Både novellerna kommer troligen att publiceras i samma nummer av Analog.

Arthur C Clarke's 2010: SPACE ODYSSEY TWO kommer ut i november, urk...

Thomas M Disch-bibliografi är något man kan beställa från The Other Change Of Hobbit, 2433 Channing Way, Berkley CA 94709, USA. Boken är stencilerad, på trettio sidor, och kostar \$ 4.00.

Clare L Bell har sålt sin första roman RATHA'S CREATURE till Atheneum och kommer ut våren -83.

Norman Spinrad's THE CHILDREN OF HAMELIN går nu att få tag på från Pequot Press, P.O. Box 122, Northridge, CA 91328, USA. Boken kostar \$ 20, och vill man ha den signerad och numrerad kostar det \$ 35. Den trycks endast i 1000 ex varav hundra signeras och numreras.

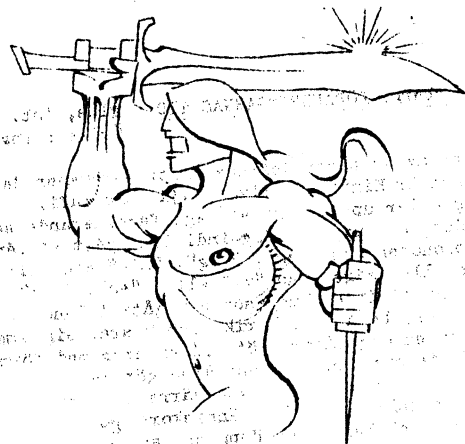
Adrienne Martine Barnes har sålt sin THE DRAGON RISES till Ace förlag.

Den som vill försöka att bli publicerad utomlands har återigen chansen. Terry Carr vill ha in manus till UNIVERSE 13 på adressen 11037 Broadway Terrace, Oakland, CA 94611, USA. Sänd med ett frankerat returkuvert (adresserat), frankeringen kan vara svar så skicka med ett par dollar.

ANALOG tar också emot nytt material på engelska, den adressen är Analog, Stanley Schmidt, 380 Lexington Ave., New York NY 10017, USA.

William Tuning avled den 18:e april i år, 46 år gammal. Hans böcker är TORNADO ALLEY (1978) och FUZZY BONES (1981), den senare en fortsättning på H Beam Piper's Fuzzy-serie.

Lou Feck, konstnären, avled pga hjärtattack den fjärde november 1981. Han målade omslagen till Bl.a Walter M Miller's A CANTICLE FOR LEIBOWITZ (Bantam), Manley Wade Wellman's THE BEYONDERS (Warner Books) och som senast Walter Tevis' MOCKINGBIRD (Bantam). Det är tjuviga saker.

FILMNYTT:

SF-Filmen **THE NEXT ONE**, har fått TV-rättigheter, video och sådant sålt till BBC.

THE THING, John W Campbell Jr's gamla bok har då fått en ny filmning klar av John Carpenter, och ska ha premiärvisats i USA.

Den tjugonde augusti var det premiär för **SUPERMAN III** i samma land.

PARASITE är en annan film på gång - fast den verkar kraftigt riktad åt skräck och sådant.

BLADERUNNER, filmen som gjordes på basis av Philip K Dick's roman "Do Androids Dream Of Electric Sheep?" (på svenska "Androidens Drömmar"; Bernces) omskrevs i en femsidig artikel i *Sight & Sound*, skriven av Philip Strick. Och John Carpenter skall vara med och filma en av P K Dick's noveller, så det är mycket som kretsar kring den bortgångne Dick. Novellen som skall filmas torde vara "Second Variety". Och Walt Disney Prod. håller på att göra något de kallar för **TOTAL RECALL**, av novellen "We Can Remember It For You Wholesale".

THE TOM MACHINE är en filmatisering av Dick's "Time Out Of Joint", och gjort som ett examensarbete från National Film School av Paul Bamborough. Men filmen, som gjordes 1980, lär knappast hitta ut i marknaden. Det har även tidigare varit på gång att filmatisera Dick-böcker. Jean-Pierre Gorin ville få Hollywood att filma "Utik" men utan att lyckas nämvärt. John Lennon ville få igång en filmatisering av romanen "The Three Stigmata Of Palmer Eldritch" men tydligen föll det hela och Lennon blev skjuten för knappa två år sedan. Men själva filmidén lades ned tidigare.

HEARTBEATS är en film om två robotar som kärar ned sig i varandra och tillverkar en baby åt sig av delarna från en förstörd lastbil, men som blir jagad av en mekanisk snut filmen igenom. Filmen verkar ju vara riktigt rolig om vi ska tro på det här, om den kommer till Sverige återstår att se.

Walt Disney Prod. har som projekt också Ray Bradbury's "Something Wicked This Way Comes".

D G Compton's **THE UNSLEEPING EYE** har filmatiserats av fransmannen Bertrand Tavernier och är ute i marknaden just nu.

RECENSIONER

Robert Silverberg: FÖRÄNDRINGARNAS TID Plus, inb. 241 sidor
Övers.: Ingela Bergdahl.

Det här är en av de bästa Science Fiction-romaner jag läst under senare år. Det är Kinnall Darivals självbiografi.

Silverberg målar upp ett minst sagt fascinerande samhälle, där strävandena att utplåna jag-individen gått så långt att personliga pronomen som "jag", "mig", "min" etc. blivit tabu-belagda - istället säger man "vi" eller "en", "vär" eller "ens" osv. Kinnall är en kungäson som gått i landsflykt. Han är stark, vacker, begåvad och rik, och klarar sig utmärkt - ända tills han en dag råkar stöta på en drog med förmågan att öppna människans sinne. Denna drog gör det möjligt att låra känna sitt eget jag och - vad värre är - komma i telepatisk direktkontakt med andra människors jag. Kinnall börjar använda drogen, och hans ögon öppnas: han ser sitt känsloladdat samhälle ur ett nytt perspektiv, han ser frustrationerna hos sina medmänniskor som underdånigt underkastat sig jag-utplånandet. Han börjar drömma om den tid som kan komma om drogen sprids till alla, om Förändringarnas Tid.

Men han får det inte lätt, stackar'n. Att undersöka jaget betraktas i detta samhälle som en grov perversitet, att vilja sprida kunskap om jaget är rena landsförräderiet. Han möter med samma förståelse som man i vårt samhälle har för en sexgäring som våldtar 7-åringar, samma förståelse - i Kinnalls samhälle är jaget något i det närmaste obscen. Denna drog hotar samhällets själva grundvalar.

Det är en utmärkt skildring. Att göra den i form av huvudpersonens självbiografi är genialiskt. Språket är stilsäkert och elegant, i en översättning som för en gånges skull inte alls är så dum. Personbeskrivningarna är engagerande, och intrigen om inte spännande så åtminstone trovärdig och rörlig. Det är en roman med många höjtnar. Silverberg undersöker inte bara förhållandet individ-samhälle, han undersöker också hur narkotiska preparat kan bryta ner en människas. Drogen i boken är visserligen inget vanligt knark, men förutom att den har vissa ovanliga och positiva egenskaper är den precis som annat knark beroendeframkallande, åtminstone psykiskt beroendeframkallande.

Ändå är det ingen tung debattroman. Silverberg har väldigt få pekpinor, och låter berättarglädjen komma i första rummet.

Jag kan inte annat än rekommendera er att läsa 1971 års Nebula-vinnande roman.

- Ahrvid Engholm

Alfred Elton van Vogt: VÄKTARNA FRÅN ISHER

Delta inb. 1962
185 s. D-pris 64,-
Övers.: Kerstin Wallin.

Jag har aldrig gillat van Vogt. Det som påstås vara hans styrka, är i själva verket hans svaghets: intrigererna. De är så oemuligt osammenhängande och ovanligt osannolika att läsarens förnåga att förstå poängen med det hela obönhörligen obstrueras. Van Vogt börjar någonstans, var som helst, och fortsätter sedan handlingen med trådar som vävs i samma ögonblick som de spinns. Sedan slutar han någonstans, var som helst. Ingen kan övertyga mig om att van Vogt använder synopsis, eller ens planligger handlingen en enda sida i förväg. Lundwall kallar det metafysik. Jag undrar jag.

VÄKTARNA FRÅN ISHER är naturligtvis fortsättningen på VAPENHANDLÄRNA FRÅN ISHER. Van Vogt skriver ofta fortsättningar. Just denna fortsättning handlar om Hedrock, en typisk van Vogt-skapergestalt. Hedrock är en emansararé som alltid har situationen under kontroll. Världen består av det isheraka kejsarliga imperiet och vapenhandlarna. De senare är en grupp affärsmän som säljer vapen till de kejsarliga undersåtar som känner sig förtryckta. Oynliga kraftfält hindrar vapenhandlarnas motståndare att komma in i kedjan av vapenbutiker. Men den individ som känner sig förtryckt av det kejsarliga imperiet kan komma in och handla vapen för att försvära sig mot förtrycket. Genom någon hemlig inbyggd mekanism kan vapenhandlarnas vapen endast användas i självförsvar. Detta garanterar a) individens frihet från kejsarligt förtryck, och b) det kejsarliga imperiets omvände - vapnen kan ju inte användas för att störta imperiet. En typiskt van Vogt-skärppidé.

En sak måste dock tilläggas van Vogt: hans förnåga att förtäta skeendena och dialogerna med huvudpersonernas taktiska utsträknningar och resonemang. Den är fascinerande. Han besitter imponerande kunnaker i pseudo-psykologi, och kan förvandla ett samtal över matbordet till psykologisk krigföring på hög nivå där hjälten övervinner om han skall utlösa atombomben han gömt i sockerskålen ifall det visar sig att det inte serveras punsch till kaffet. I annat fall måste han fly i det minirymdskepp han gömt i skon. Man får något slags intryck av att det hela tiden händer viktiga saker i hans romaner, när det i själva verket är rent nonsens. Man blir oenkligen rätt underhållen av dessa litterära trollkonster på hög nivå.

Men trollkonster är alltid illusionstrick. Även dessa.

- Ahrvid Engholm

NEW VOICES II. Sammanställning av George R R Martin

Novellerna är: Lisa Tuttle: "The Hollow Man", Guy Snyder: "Lady Of Ice", Thomas F Monteleone: "The Dancer In The Darkness", Jesse Miller: "Twilight Lives", och Spider Robinson: "Satan's Children".

Det här är en samling originalnoveller skrivna av de nominerade författarna till John W Campbell jr-priset för bästa debuterande författare under den tvåårsperiod som varit. Den här gången gällde det finalisterna från 1974. Lisa Tuttle delade priset med Spider Robinson. Priset röstas fram under världskongressen året ifråga.

Samlingen är lagom varierad och har en riktig härlig novell Monteleones "The Dancer In The Darkness", som absolut kan räknas in som en toppnovell i vilken samling som helst, så bra är den. Jag har bara läst en liten del av det han skrivit och som omfattar ett femtiotal noveller och ett halvdussin SF- och Fantasyromaner. Varför just Monteleone, frågar man sig, han har flyhänthet i handlingen, en härligt förnöjsam prosa som hela tiden rör sig ut mot gränserna till larvig-slarvigt, men som ändå alltid håller sig inom ramarna. Och den form av framåtskridande i handling som är mycket övertygande, det kompletterar utmärkt språket. Novellen i den här samlingen är dock närmare horror än SF. Det handlar om en flamencodansande gitarrist som träffar en fanatisk flamencodansande brud i Spanien, och de är förstaså båda amerikaner vilka dessutom inte är lika mycket accepterade i de kretsarna. Och - precis som i flamencon, så hetsar Monteleone upp takten hela novellen igenom, tills det kommer till slutet där det stannar av abrupt, det känns som om hela novellen rann ut i sanden, som om Monteleone inte visste hur han skulle avsluta den eftersom novellen var för bra för att komma från honom. Men det är också mycket möjligt att det inte går att sätta ett bättre slut, jag provade och laborerade fram och tillbaka med olika lösningar, men allt verkade sämre.

"Twilight Lives" av Miller hade en absurd prägel över sig, med tiotvåklade cyklar i en postholocaust-framtid där kvinnorna tagit över den mesta makten i världen. Men där det dock finns städer kvar som tydligen fungerar som de i dagens läga - men riktigt hur det är där får man aldrig reda på. Bland allt detta så fladdra muterade jätteskalbaggar omkring och sprit, den sexuella oförmågan och lagen om alltings jävlighet, fram över sidorna.

Nuts & Bolts är benämningen på den SF som är ett teknologiskt hopjordat konglomerat. Snyders "Lady Of Ice" är verkligen av den modellen, men detället för att vara tråkig och enerverande så är han rolig, kvick och fylld av ett jävlaranamma som gör det hela till en förnöjsam läsning. När man läser förordet till novellen, som Martin skrivit, så börjar man snabbt misstänka att han använt "den stora" från samma novell till grund för sin "Nightflyers".

Tuttle's "The Hollow Man" var inte på något sätt överdrivet övertygande utan talade ett mer lågmält språk, där Felicia's man gjort självmord och detta i en tid där man lärt sig att rädda de döda till liv igen. Problemet är bara att alla dessa f.d. döda i sitt nya liv inte har några som helst normala känslor - inga alls egentligen. För att spela på läsarens känslor låter hon naturligtvis den återuppväckta mannen förmedla en länsla av ironi i hans svar på tilltal, och på så sätt känns det hela ologiskt. För att vara ironisk måste man även själv ha känslor, för ironi spelar på känslor.

Robinson's novell var en riktig skitbit utan värde - där han försöker vara rolig i början genom att låta den bli ologisk genom att säga att en av huvudpersonerna är död fast han lever. Och det vet han själv om, han rättar till det successivt hela tiden tills personen dör, och då har själva novellen flutit samman. Att Martin satt denna novell sist beror nog mycket på att han tyckt att den skulle bli en rejäl avslutning på hela samlingen. Tyvärr är den i mitt tycke fullkomligt trist och usel.

Samlingen som helhet är mycket läsvärd, och som originalsamling så är det svårt att få något storslam av det hela. Och vissa samlingar lyckas och andra inte - den här tillhör de lyckade. NEW VOICES 4 har utkommit och den femte är på väg.

Av dessa fem författare så är det väl Robinson som blivit det största namnet, med några romaner och novellsamlingar bakom sig, samt att han varit recensent i SF-magazines och till på råga blivit en populär sådan. Dock tycker jag att hans författarsats övervärderats alltför mycket.

Monteleone har väl då fått en andra placering i storhet, med ett antal romaner och en hel drös noveller bakom sig. Och han har ju knappast ens kommit igång.

Tuttle är nummer tre i storleksordningen men just den snabbast uppgående. Mycket beroende på den Nebula hon förtjänat, och för den roman hon fått ut tillsammans med George R R Martin. Hennes prosa är dessutom bra nog för att skaffa henne större läsekrets.

Fyran är nog Miller som fått en del noveller publicerade i olika magazines, vilka gett honom ett mindre men ändå rykte som duktig novellist. Hans spår är närmast obefintliga, men det han skriver är välskrivet och framtiden får visa om han ändå inte har en SF-roman på gång.

Snyder, nummer fem, har mig veterligen bara fått ut en roman för tio år sedan varefter han blivit refuserad, han säger så själv. Och med tanke på hans prosa och sättet att pressa handlingen så lär han knappast kunna hålla ihop en roman alltför väl. Noveller är nog hans gebit, och han har ju förmågan att skriva underhållande.

Kaj Harju.

Barry Longyear: CIRCUSWORLD

Berkley SF, 162 sidor.

Man skulle kunna sig förbått bortkomman på en värld där man får betala för frågor man ställer som är något av vikt. Och speciellt då man själv ska krigligt betala den summa man uppskattar att svaret är värt.

Sådan är denna verklighet på Circusworld, och värre blir det då en man utifrån kommer till Circusworld och köper sig ett svar med sina vanliga krediter. Men när han skall berätta om den skyttel han kom ner till planeten med och var den ligger, så ger han bort den informationen gratis eftersom han själv anser att skytteln inte har något värde för honom. Utan han vill fortsätta med sitt uppdrag, med de två andre namnen - som fick informationen gratis - tar up honom som falak och därför går åt motsatt håll för att leta efter skytteln.

Och, på sin väg att rädda planeten från sitt öde, och att fröna folket på denna galna värld, så inser denne frömling Allenby att han måste lära sig en del "cirkuskonster" för att själv kunna komma dit han vill.

Boken består av sju noveller som alla är trevliga som läsning, och i vissa fall roliga. Dessa bildar stommen till romanen då de följer varandra, det påminner litet om Spider Robinson's "Callahans Crosstime Saloon" i både uppläggning och stil - fast här är det ute i en erövrad galax med mängder av bebodda planeter. Men istället för som i Robinson's noveller bli påfrestande och alltför mycket följande ett och samma schema i känslan, så lever varje del i den här boken. Men någon större bok är det inte, endast underhållande och rolig i vissa avsnitt. Och själv har jag lite svårt för att svälja att den cirkus som man startar på planeten skulle kunna dra folk på något sätt, och att man far iväg i en riktigt sketen raket som verkar att mest påminna om ett säll - om man kan och orkar svälja sådant så är det här en läslig bok. Fast nu har ju Longyear två böcker till på gång i den här serien, vilket säkerligen är minst en för mycket. Den ene är dock om den tiden (ett par hundra år tidigare än detta) då cirkuskeppet City Of Baraboo krasch-landar på Momus, och den andre om en tid efter CIRCUSWORLD.

Kaj Harju.

Walter Wangerin, Jr: THE BOOK OF THE DUN COW Allen Lane 1978
241 sidor.

De som tyckte om Richard Adams "Den Långa Flykten" (och vem gjorde inte det) kommer att gilla THE BOOK OF THE DUN COW. Båda böckerna är ungefär lika spännande och lika gripande. De har också båda mycket välskildrade talande och tänkande men inte alltför förmänskligade djur som sina huvudpersoner. De är båda stora läsupplevelser.

Wangerin, Jr:s bok påminner också om C S Lewis Narnia-böcker. Det är kampen mellan det svaga goda och det starka onda som är huvudsaken. Alltså ingen lång resa, utan en blodig strid som inte bara leder till en seger utan även till tragedi, ödmjukhet och självkänedom. Precis som hos Lewis finns här Bibel-paralleller. Titeln ko tror jag motsvarar Den Helige Ande. Kon är inte alls huvudpersonen i boken, det är tuppen Chauntecleer (namnet hämtat från Chaucer) som är det. Tuppen är den store ledaren och hjälten, men det är ändå han som träder fram som Jesus-motsvarigheten i slutet (och jag tänker verkligen inte avslöja vem det är som gör det).

Chauntecleer's värld är hans 40-tal hönor. Runtom hönsgräddan bor det andra sorters djur, lite mer vilda eller dumma, som också de reglerar sin dag efter tuppens galanden. Några människor finns det inte i denna värld, och har heller aldrig funnits. Det är tydligt att djuren själva byggt sitt hönshus med tak, väggar, dörr och allt. Riktigt tydligt hur de gjort blir det aldrig. Wangerin, Jr:s berättelse är en mytisk sådan.

Jag tycker att THE BOOK OF THE DUN COW var något sämre än "Den Långa Flykten" och lite bättre än Narnia-böckerna. Fast det är en fråga om tycke och smak. Kvaliteten i Wangerin, Jr:s bok går det absolut inte att förneka. Det är bra att den förenar huvudelementen i Adams och Lewis olika fantasyinriktningar, men för min del innebar detta att den därmed blev lite för mycket av bara en efterföljare. Men, återigen, självständigheten i Wangerin, Jr:s skapade värld går inte att förneka.

Torbjörn Mårtensson

Anne McCaffrey: THE CRYSTAL SINGER

Corgi 1982
302 sidor.

En utökad och reviderad version av de 4 noveller om Killashandra Ree som tidigare utgavs i Roger Elwoods "Continuum"-antologier.

Jag ger boken en fyra i betyg, McCaffrey kan aldrig få en femma av mig. Hennes språk verkar alltid vara lite för fyrkantigt, hennes historier lite för strömlinjeformade och hennes moralbehandling lite för naiv. Men å andra sidan så har Anne McCaffrey i sin produktion bara åstadkommit en enda ren flopp: "Dinosaur Planet". Hon skriver genomgående spännande, har många goda idéer och bygger upp sina berättelser väl. Dessutom är det alltid mysigt att läsa enkla, okomplicerade och optimistiska böcker. På något sätt känns det som om 40- och 50-talens SF lever kvar hos henne. Så för alla som ivrigt läser gammal god SF är följaktligen McCaffrey's senaste ett måste.

Anne McCaffrey är mest känd för sin serie på 6 böcker om den fantasystyckta planeten Perns drakryttare och musiker. En serie som är remarkabel för att den håller en helt jämn klass rakt igenom. Och jag ger alla böckerna, ja just det, en fyra i betyg. Men McCaffrey visar sin standard även i mera renodlad SF. Särskilt minns jag "Decision at Doona" där människorna får sin första kontakt med en annan men lika s.a.s. "högstående" ras, vilken utvecklats från kattdjuren. McCaffrey kan bli lite för sentimental ibland, som t.ex. i "The Ship Who Sang", men det har hon undvikit i THE CRYSTAL SINGER. Den senare boken har istället lite väl mycket fakta-redovisande. Ni vet, sådana där typiska SF-sidor som bara består av handboksuppgifter om planeten i fråga.

I THE CRYSTAL SINGER är sången ett genomgående tema. Tack vare symbios med en spor kan folk leva på planeten Ballybran och (om de har absolut gehör) söka upp och skära ut de kristaller som är livsnödvändiga för kommunikationer, rymdfart m.m. i vintergatscivilisationen. Kristalljungandet ändrar människors kroppar och psyken och Ballybran är inte precis en idyllisk planet, så det krävs ett välorganiserat gille (dvs ett "hantverkarskrå") för att sköta verksamheten. Beskrivningen av detta gille, av dess organisationsrutiner och tekniska hjälpmedel, träder fram som det andra stora temat i boken.

Människorna, fränsett den unga och självmedvetna Killashandra Ree, kommer bort i handlingen. Men, för tusan, THE CRYSTAL SINGER är ändå spännande. Det är ju en av SF-genrens egenskaper att det psykologiska dramats komplexa spel med relationer inte behöver stå i centrum. En som läser SF som just SF njuter istället av att en naturvetenskaplig/samhällsvetenskaplig beskrivning utvecklas i en massa egendomliga aspekter. Hur genom dels rena "fakta"-beskrivningar och dels genom de inblandade människornas åden och handlingar det annorlunda framträder som en helhet. Och att bli "gift" med kristaller är rätt egendomligt, men jag hade gärna velat ha en tydligare bild av livet på Ballybran och i den omgivande Vintergatan. Mångordigheten i THE CRYSTAL SINGER gör att inte alla kunskapsluckor blivit fyllda.

Torbjörn Mårtensson

SF FORUM

- Har vi, som sagt innan, ett rejält restlager kvar av tidigare nummer. Nummer som, rätt förmedlade, skulle kunna fungera både som reklam för föreningen och för SF-genren. Många SF-intresserade har inte ens hört talas om Forum ännu, och det borde gå att motverka.

SFSF vill ha din hjälp som medlem, att sprida ut överexen till bibliotek, skolor och liknande platser där du bor. Forum har en prenumerantskara på cirka 650, ekonomin i

föreningen är pressad varför vi måste behålla eller ännu hellre öka på prenumerantskaran.

Till de Forum-dubletter som vi vill få ut kommer att tryckas upp en reklamapp om SFSF och Forum. Troligen är den färdigtryckt nu, och var och en som vet att det finns massor av ställen i sin hembygd där Forum har sin plats, kontakta redaktörerna på adressen: SF-Forum, Box 3273, 103 65 Stockholm. Ange i brevet hur många du kan tänkas behöva.

RESUMÉ:

Den underaköna Dolores har, efter separationen från den otrogne Christian, flyttat till Palermo där hon långsamt börjar smälta in i ett eget liv igen. Del ett bjöd på slitningar från barn och man; i denna avslutande del utvecklas den bekantskap hon gjort med Jacques, advokaten. Det som i början såg ut att... Fen i Vom har smuglat ner en Vita Serien-bok i den redaktionella oröran?? Det är ju helt omöjligt att hålla ordning ca det scaboteras såhär... Näja.

SFSF-Historik var det, de två föregående delarna har presenterat Lars-Olov Strandbergs version av händelserna från starten, officiellt den 1 januari 1960, tillockmed slutet av 1962. Under den tiden har föreningen, som med sitt blygsamma medlemsantal på 13 vid Årsmötet -63, visat sig som mest mötesaktiv (det är som om den nuvarande föreningsstyrelsen och mötesarrangörerna vill dra något gammalt över sig för att sälja skammen...) samt fått ut 8 nummer av medlemstidningen Forum. Näväl, nu följer sista delen i Lars-Olovs historik.

1963

I slutet av december 1962 beslöt styrelsen att tillsätta en stadgekommitté, bestående av Bo Stenfors, Bo Hammargren och Lars-Olov Strandberg, för att granska stadgarna och föreslå eventuellt behövliga ändringar. Kommittén sammanträdde den 2 januari 1963, och satte upp ett förslag till nya stadgar, som presenterades vid nästa föreningsmöte den 9 januari. De närvarande ställde sig positiva, och styrelsen beslöt att kalla till medlemsmöte den 1 februari. Vid medlemsmötet antogs stadgeförslaget, dock med flera justeringar. Flera punkter vävlade debatter, särskilt frågan om Årsmötet skulle förläggas till maj eller januari. Medlemsmötet beslöt slutligen att Årsmötet skall hållas i maj månad. Stadgarna, som ännu gäller (år 1964, dvs. Reds. anm.) återfinnes i Forum nummer 13. De innebar en demokratisering av föreningen. Styrelsens befogenheter överflyttades delvis till Årsmötet och medlemsmöten. Styrelseledamöter kan nu avskättas av Årsmötet. Medlemsavgiften låstes inte fast i stadgarna, för år 1963 blev den 5 kronor.

Vid mötet den 9 januari avgick Bo Stenfors som redaktör. Hans efterträdare blev Sam J Lundwall, som genom stadgeändringen den 1 februari blev medlem i styrelsen. Tyvärr fick Lundwall inte tid att nu ägna sig åt Forum.

Den 22 februari talade Björn Forsberg om "Maser och Laser". Han gav en relativt lättillgänglig framställning av vad begreppen innebär och hur man åstadkommer effekten. Det var kusligt att höra, att forskare lagt ned stor möda på att få fram ett vapen även av lasern. SF-berättelsernas strålpistoler tycks redan vara verklighet! Vid mötet den 15 mars höll Runo Sundin ett kort föredrag om "Utopi kontra Science Fiction", tidigare hållet på Stockolm 1. På ett styrelsemöte den 2 april föreslog ordföranden, att ett offentligt möte skulle hållas i Stockholm. Något beslut fattades dock inte, och förslaget framlades inte vid föreningsmötet samma dag.

Den 6 och 7 april 1963 anordnade Sam J Lundwall, utan samband med SFSF, Stockolm 4. Kongressen och publiciteten kring den blev till nytta för föreningen, som hade nöjet att se flera nya deltagare vid nästa möte, den 25 april.

Föreningens första Årsmöte hölls den 17 maj. Innan förhandlingarna börjat, fick de 12 närvarande ett dystert besked: Sam J Lundwall meddelade, att han beslutat att helt lämna fandomen under obestämd tid. Han avsåg sig därför posten som redaktör för Forum. Ny redaktör blev John-Henri Holmberg, den endast 13 år gamle utgivaren av "Zlewuy". Övriga styrelseledamöter omvaldes, Granskningarna blev Bo Stenfors, och till valberedning utsågs Bo Hammargren. Efter förhandlingarna inledde Bo Törnorp en diskussion om Huxleys "Du Sköna, Nya Värld". Han satte fart på diskussionen genom att säga, att han kunde tänka sig att trivas i den sköna nya världen, om han kunde förflyttas dit med sina mimor från vår värld. I diskussionen framhölls hur skrämmande aktuell boken fortfarande är efter 30 år. Den i boken skisserade 600-åriga utvecklingen fram till den nya världen verkar osannolik, men vi kan ändå mycket väl ha en något liknande Huxley's värld, och det betydligt tidigare än om 600 år.

Vid mötet den 4 juni talade Bo Hammargren om "Hjärntvätt". Innehållet i Forum nummer 10 diskuterades. Christer Janson meddelade den 5 juni, att han på grund av allt för stor arbetsbörda måste avgå som kassör. Medlemsmöte utlöstes till den 25 juni, då Rolf Törnberg valdes till ny kassör. Styrelsen fick därmed följande

sammansättning: Ordförande, Jörgen Petersén, sekreterare, Lars-Olov Strandberg, kassör, Rolf Törnorp, och Forumredaktör, John-Henri Holmberg. På samma möte talade Hammargren och Törnorp om "Modern Konst". I anslutning till föredraget visade de båda talarna ett stort antal konstverk, av vilka flera starkt påminde om SF-illustrationer. Sture Hällström riktade kritik mot det fanniska kriget och önskade mer renodlade SF-fanzines.

Mötet den 16 juli ägde rum hos Bo Hammargren i Solna. Först nu färdigställdes och utsändes Forum nummer 9. Samtidigt utsändes Bo Stenfors' historik "Tre Fandoms - och en fjärde" såsom SFSF-publikation. Stenfors bar likväl själv kostnaden för historiken. Mötet diskuterade hur man skulle kunna stimulera folk att skicka in noveller artiklar och andra bidrag till Forum. Jörgen Petersén åtog sig att närmare studera några förslag till belöningar för goda bidrag.

Vid nästa möte, den 15 augusti, framlades Peterséns rapport. Tyvärr tycktes det vara svårt att finna någon form av belöning, som inte förstör föreningens ekonomi och ändå inte ser alltför torftigt ut.

I slutet av augusti utkom Forum nummer 10 a. Från och med detta nummer trycktes tidningen av Sture Hällström.

Den 3 september höll Ingvar Svensson inför en ovanligt stor åhörarskara ett föredrag med titeln: "I kosmologiens gränsovåren". Han började med Olbers' paradox (varför är himlen mörk om natten?), talade om olika försök att lösa problemet och kom via Einstein fram till dagens rivaliserande kosmologiska teorier, bl.a. de som företades av Gamow och Hoyle. Efter föredraget visade Ingvar Svensson färgbilder från utlandsresor. Särskilt bilderna från Island fascinerade åskådarna.

Med anledning av den kritik, som bl.a. Sture Hällström riktat mot det fanniska kriget, och ett temperamentsfullt motangrepp av Jörgen Petersén vid mötet den 3 september, beslöt föreningen att ordna en diskussion den 17 september. Diskussionen begränsades inte till det fanniska kriget utan fick rubriken: "Vad är väsentligt respektive oväsentligt inom fandomen?" Skriftliga debattinlägg från fyra fans utanför Stockolm insändes. Diskussionen blev tyvärr inte särskilt välbesökt, men var ändå rätt givande.

Därmed hade föreningen övergått till att anordna möten varannan vecka istället för var tredje. Bakgrunden var det allt större intresset för SFSF. Vid Årsmötet hade föreningen blott 13 medlemmar, men antalet växte under sommaren och hösten för att vid Årets slut uppgå till 32. Antalet deltagare vid mötena hade också ökat.

Mötet den 1 oktober hölls hos Rolf Törnorp. En intressant metod att få fram surrealistiska illustrationer visades, och resultaten uppskattades livligt av de närvarande. Ingemar Bergmans film "Tystnaden" debatterades. Den 17 oktober sammanträdde föreningen hos John-Henri Holmberg på Stora Essingen. Mötet ägnades till stor del åt planering av Forum. SF Union Skandinavien, som återupplivats av John-Henri Holmberg och Sture Hällström, presenterades. Samarbete lovades mellan SFUS o SFSF.

Sture Hällström föreslog ett SFSF-möte i Uppsala den 17 november. Förslaget lades fram för Christer Landergeren och Ingvar Svensson. Det väckte stor entusiasm, och de nämnda uppsalafansen utarbetade den 23 oktober tillsammans med Anders S Fröberg ett ambitiöst program för Uppsala SF-möte. Programmet diskuterades med allmänt gillande på SFSF:s möte den 30 oktober. Mötesavgiften fastställdes till 2:50. Vid samma möte genomgick granskningarna, Bo Stenfors, föreningens räkenskaper och protokoll.

Forum nummer 10 b utkom den 6 oktober och hade ett snyggt omslag av Sven O Gripsborn. Tack vare en donation från Sture Hällström kunde även nummer 11, som utkom den 17 november och utdelades vid Uppsala SF-möte, försees med ett rotaprintat omslag. För att föreningen även under 1964 skulle ha möjlighet till tilltalade omslag på Forum, beslöt styrelsen föreslå en höjning av medlemsavgiften till 7 kronor för år 1964. Ett medlemsmöte sammankallades till den 13 november. Kallelsen till medlemsmötet innehöll dessutom kallelse till Uppsala SF-möte.

Vid medlemsmötet fastställdes medlemsavgiften för 1964 till 7 kronor. Under år 1964 beräknades minst 4 nummer av Forum utkomma till en kostnad av 50 & 60 kronor per nummer. Bo Stenfors föreslog en höjning till 10 kronor, då han befarade bortfall av en del medlemmar, men förslaget vann ingen ankläng. Jürgen Peterzén höll föredrag om "Byggnadstekniska problem på Månen". Föredraget illustrerades av noggranna skisser. Enligt föredragshållaren kommer de permanenta månbaserna att ligga under månytan, skyddade bl.a. av ett lager isolerande månstoft. Granskningens rapport upplästes. Enligt rapporten hade granskningen inte givit anledning till erinran mot styrelsen.

Uppsala SF-möte den 17 november 1963, där SFSF stod som arrangör tillsammans med Club Megalax, blev föreningens första offentliga möte sedan Sunside-mötet 1960. Mötet blev mycket lyckat och gav föreningen nya medlemmar från Uppsala. Huvuddelen av arbetet bakom Uppsala SF-möte utfördes av Christer Landergrén med hjälp av Ingvar Svehsson och Anders S Fröberg.

Den 1 december sammanträdde föreningen hos John-Henri Holmberg. Björn Forsberg höll föredrag om "Robotar". Enligt föredragshållaren är det redan nu möjligt, men ännu inte ekonomiskt lönsamt, att tillverka robotar med ungefär mänsklig storlek och någorlunda människoliknande utseende. Energikällan skulle lämpligen vara en bensinmotor. Varje enskild robot skulle ha en tämligen liten hjärna, men den skulle stå i radiokontakt med en centralhjärna (en stor matematikmaskin), som delar upp mer komplicerade order i flera enkla order, som roboten sedan kan förstå och utföra. Så snart robotens bensinmängd sjunker under en viss nivå, får roboten automatiskt en order att bege sig till närmaste tankningställe. Robotarna skulle försees med syn, hörsel och balanssinne.

Vid samma möte diskuterades innehållet i Forum nummer 12. Debatten om "Den runda staden" från Uppsala SF-möte fortsatte både vid detta och vid följande möte, som ägde rum den 15 december. Vid det senare mötet föreslog Bo Hammargren att SFSF skulle organiseras om till en ren debattförening med offentliga debatter. Något liknande hade Arvid Rundberg föreslagit i Uppsala. Men flertalet närvarande vid mötet den 15 december ansåg, att föreningen behövdes i sin nuvarande form.

1964 (januari - 2 februari)

Den 5 januari hölls det första mötet för år 1964. Man diskuterade bl.a. om televisionen är en kulturfara. Hur skall demokratins regler tillämpas när det gäller TV-programmen? Om enbart majoritetens önskemål skulle tillgodoseas, skulle vi få slätstruktura program med tämligen enkel underhållning. Allt som kan oroa Medelvensson, som kan få honom att undra över om hans sätt att leva, skulle försvinna. Vi skulle få en utveckling mot det skräckesamhälle, som Bradbury skildrar i "Farenheit 451". Mot detta invändes, att situationen här i Sverige knappast kan bli sådan. Här finns inte samma förakt för intellektuell verksamhet.

Vid mötet upptogs frågan om att spela in en film om föreningen och dess verksamhet. Enligt det förslag som framkom, skulle det bli en svart-vit 8 mm film med en visningstid av 15 minuter. Sam J Lundwall skulle leda inspelningen. Emellertid mötte projektet många invändningar vid nästa möte, den 19 januari, och blir troligen inte förverkligat. Vid mötet den 19 januari lyssnade deltagarna på vissa avsnitt av bandinspelningen från Uppsala SF-möte.

Mötet den 2 februari hölls hos John-Henri Holmberg. Innehållet i Forum nummer 13 diskuterades. Föreningen är nu inne i sitt femte verksamhetsår och står starkare än någonsin.

Lars-Olov Strandberg 1964.

Här slutar alltså Lars-Olovs SFSF-historik, med ord som i detta SFSF:s 23 verksamhetsår gärna hade kunnat skrivas under på. Det är ju trots allt en intressant fundering att SFSF trots sitt i jämförelse med 1964 otroligt höga medlemsantal (drygt 200) nu anses vara svagare än någonsin... Se detta som ett tecken på att SFSF har självironi.

TIOM INTE!

-Att beställa böcker utav SFSF:s egen produktion. Redan i Spektra 7 stod de presenterade med sänkta priser, priser som nu nästan är skandalöst låga. Dessutom kan du hjälpa SFSF att sälja dem, genom att fråga dem i din närmaste omgivning (skolan, arbetet osv) om intresse finns. Din provision blir 20 % på det du säljer. Kontakta Kaj Harju, Geijeröv, 31 II, 112 44 Stockholm om du känner dig att du kan hjälpa SFSF med denna tjänst!

Nå, titlarna är följande:

Peder Carlsson: ENHÖRNING PÅ TE - en bisarr berättelse, flyhänt och elegant skriven av en författare med sinne för absurd humor. 25:-

John-Henri Holmberg: SF-GUIDE - fackbok om SF, den perfekta introduktionen till ett nyss uppvaknat SF-intresse. 10:-

John-Henri Holmberg: DRÖMMAR OM EVIGHETEN - en mer djupgående fackbok om SF-genrens olika riktningar. En mycket läsvärd bok av en av Sveriges ledande experter på SF. 15:-

Dénis Lindbohm: DEN GYLLENE RANDEN - vi som är bekanta med Lindbohms författarskap vet att han verkligen har en egen stil, mer rättfram, oftast med en underliggande mer eller mindre smickrande sanning om mänskligheten. DEN GYLLENE RANDEN är inget undantag, och ej heller på den erotiska sidan. En person från nutiden vaknar upp i en framtid... 25:-

Dénis Lindbohm: REGRESSION - tar upp människans "rätt" att alltid se sig själv som skapelsens krona, som herrar och inte som djur. Och hur det går när DE Utifrån kommer och vänder på begreppet. 20:-

Dénis Lindbohm: STJÄRNVARGEN - om hur Solgardets främste agent Laird får reda på för mycket, och därför måste tystas. Tillsammans med den sköna hjältinnan Siljita tar han upp kampen mot etablissemangen och för mänskligheten. 10:-

Dénis Lindbohm (red.): ALVAR APPELTOFFT - MINNESSKRIFT. Alvar Appeltofft var senare delen av 50-talets stora älskade i svensk fandom. När han gick bort alltför tidigt år 1976 beslöt kamraterna att göra en minnesskrift. Dessutom inestiftades ALVAR APPELTOFFTS MINNESFOND, vilken varje år utdelar pris till den fan som under året utfört "omfattande och betydelsefullt ideellt arbete av bestående värde inom svensk SF-fandom. 10:-

Bertil Mårtensson: DERAL BÅGSKYTT - höll på att skriva traditionell post-holocaustroman där samhället fallit tillbaka i ett fattigt liv i glömska och misär. Deral lämnar hemmet för att stilla sin nyfikenhet över den okända världen, hur och varför tingen är som de är, och vad han är. 25:-

Bertil Mårtensson: VAKTHUNDARNA - en diktsamling där var smak tillfredsställs. 15:-

Bertil Mårtensson & Steve Sem-Sandberg: VI LSE - en samproduktion mellan två svenska SF-författare, något som verkligen inte hör till vardagen. Noveller, totalt 17 stycken, av alla de slag. 25:-

Sven Christer Swahn: LJUSET FRÅN ALPHA CENTAURI - en roman där fantasi och verklighet blir oskiljbar för huvudpersonen, som till slut övertygar sig själv att just fantasin är verklig. 15:-

Sven Christer Swahn: TAGNING: FRAMTID - en samling av SF-noveller, essayer och dikter, samlade och sammanställda förtjänstfullt utav John-Henri Holmberg. Swahn bjuder t.ex. på två Jerry Cornelius-noveller (J.C. var Mike Moorcocks skapelse, en agent i en futuristisk samtid, namnet blev senare ett "förlagsnamn" som huvudperson i otaliga noveller och romaner skrivna av sågottsom alla de författare som var knutna till NEW WORLDS), Ticktackfantomen, som är en novell av mer gripande slag, och mycket personligt stilfärgade dikter. Ett måste! 25:-

Ingvar Svensson: TOIKIENS MIDGÅRD - är ett hjälpmedel för den som fascinerats av Tolkiens värld, men punktvis lindat in sig för mycket i snåren och behöver hjälp att hitta ut. Resultat garanteras. 20:-

SCANCON 76: PROGRAMBOK - innehåller bland mycket annat en novell skriven av SCANCON 76' hedersgäst Jack Vance. Vad övrigt är av intresse, är en historik över svenska SF-kongresser fram till -76, samt artiklar av Bertil Mårtensson och John-Henri Holmberg. Och kongressinfo... 5:-

"Köp innan de tar slut!" hade fler än jag glatt sig över om det vore ett sant sätt att skriva. Istället är det ju så att man kan säga: "Köp så många du kan, det finns gott om dom!" (tillåt mig "felstavningen").

Ja, här sitter jag på markan och läser fanzines...

FANZINE FANDOM

Fanzines och fanzinefandom torde numera inte vara något obekant ämnesområde för Spektra SF:s läsare, men för den händelse att någon nytillkommen dykt upp sedan Spektras fanzinespalt sist varit på tapeten vill jag bara förklara litet om vad det hela rör sig om:

Fanzines är en sorts hemproducerade tidskrifter, som utkommer lite då och då, och är fyllda med innehåll av skiftande karaktär. Företrädesvis har fanzinen med SF att göra, men det finns även speciella genrer för andra sorters fanzines. De flesta fanzines av idag har inte alltför mycket gemensamt, förutom det faktum att de alltid är hemproducerade. Lay-out, tryck, innehåll och språk skiftar, och utgör ofta en brokig provkartor på alla upptänkliga stilar man kan tänka sig och några till. Vi har till exempel de rena nyhetsfanzinen, i vilka man kan läsa de senaste nyheterna från hela SF-fältet eller alternativt Fandom-fältet; Dikt- och novellfanzines; fanzines med underhållande kåserier, debattartiklar och inlagor i diverse ämnen (s.k. "Ganzines") osv osv.

Tillsammans utgör både fanzineutgivare och fanzineläsare Fanzinefandom, ett väldigt "brevnät" utsträckt över hela landet, som sinsemellan diskuterar både SF och Fandom, förmedlar kontakter, byter fanzines med varandra osv. SF-Fandom kan snabbt bli en intressant och berikande hobby, och om inte är det i alla fall en företeelse väl värd att studera eller uppmärksamma. Varför inte börja med att beställa några fanzines ur den här spalten, t.ex.?

Allt som behövs är bara att man skickar den aktuella utgivaren ett brev med sin egen adress och returporto. Hör till den fåtagliga, bortglömda skara inom föreningen som aldrig varit i kontakt med Fandom tidigare? Ta då ett gott råd från en äkta SF-fan: Gå med i Fandom du också!

Eller, har du redan hört talas om det här från föregående Spektra-nummer, är du kanske sedan lång tid tillbaka bekant med Fandoms mysterier eller utger du tillockmed fanzines själv? Fortvivla icke, den här spalten kommer snart till väsentligheterna för dig också. Saken är den att jag nu tänkt recensera ett antal svenska fanzines som kommit ut p

sista tiden, detta med utgångspunkt från de alster som blivit mest omtalade och omskrivna. Utan vidare omsvep hade jag tänkt sätta igång nu genast, håll till godol!

FANYTT är Sverifandoms största nyhetsfanzine, ett faktum som vid det här laget borde vara väl känt av de flesta. Det brukar komma ut en gång i månaden, innehålla klubbnyheter, reportage från kongresser och gatherings, fansinerecensioner, spalter om aktuella bokverk, personer och händelser - snart sagt allt om Fandom man behöver veta, egentligen. Förut innehöll det även kåserier och en smula dikter, men nyligen övergick det helt till nyhetsmaterial. FANYTT kan beställas från Ahrvid Engholm, Maskinistgatan 9 8b, 117 47 Stockholm, för det facila priset av endast 10:- för 5 nr, eller mot tråde (byte) mot eget fanzine. Hursomhelst anbefalles det varmt. Som SFSF:s nestor Lars-Olov Strandberg säger: "FANYTT kan man inte klara sig utan!"

KOLON 5 och 6 har utgivits av Anders Bellis, Vanadisvägen 13, 113 46 Stockholm. Precis som Fanytt kostar det 10:- i prenumeration för 5 nummer, men istället för nyheter kan man här hitta debattmaterial av olika slag. Anders är nämligen en hättak debattör som inte skyr några medel för att fåtta till de saker han tycker är fel. Hans prosa slår friskt och oförfäret omkring sig åt alla håll, på ett sätt som ingen, absolut ingen, kan undgå att lägga märke till. Vad man tycker om det hela kan ibland förstås diskuteras, men oberörd lämnas man aldrig! Något att pröva, kanske?

SAMLADE DRÖMMAR är något så ovanligt som en amatör-SF debutroman, utskriven via dator! Mannen bakom verket lystrar till namnet John Sören Pettersson, och bor på Gökatorpögatan 47, 416 56 Göteborg. Matematisk grupp teori ingår till yttermera visso i handlingens bärande delar.

SF-ISTEN 4 (-82) har utgivits av Bertil A G Schalén, Box 111 04, 220 11 Lund. Denne man har i och med detta år humnit med sju årgångar på sitt opretentiösa genzine, fyllt av allsköns kuri-

osa och "underligt" material. Om inte annat, så bör han väl få tapperhetspremie. Detta nummer är kanske litet i tristaste laget, trots sina många sidor innehåller det rätt litet av värde.

HALSEROTT utges av vår medlemstidnings redaktör Lars-Arne Karlsson, Ekås Gällared, 310 60 Ullared. Även detta kan betecknas som ett genzine, tom, som ett utomordentligt bra och läsvärt sådant. Numret omfattar 25 sidor, det innehåller flera noveller av utgivaren, två lustiga kåserier, bokrecensioner, litet brev, en fräck peaskill m.m. Stundom kan det vara litet si och så med tryckkvaliteten hos de stencilerade sidorna, och man märker kanske en viss rutin i två av de tre novellerna. Men på det hela taget är de positiva intrycken helt övervällande, varför jag utan vidare vill rekommendera sinet åt alla och envar ((Åja, tjugo får räcka, det är restupplagan jag har kvar!Red.)).

HVAD SKOVSDEN GEMTE är ett danskt fanzine med mera seriös framtoning, utgivet av ett antikvariat i Odense (detta antikvariats ägare är också identisk med fansineredaktören). Prenumeration löses för 35 danska kronor för 5 nummer, och utgivarens adress är Klaus Johansen, Godthåbsgade 61/st.tv., DK-5000 Odense C, DANMARK. Danska fansines? Ja, det verkar kånkhända litet malplacerat i en recensionspalt ägnad åt svenska fansines, men då det ju heter "Skandinavisk Förening för SF", så får man väl anse det som välplacerat.

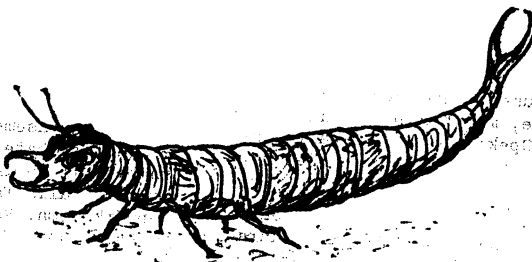
I HSG kan man läsa en hel del om serier (seriöst, hehe...) men även en hel del från bokfronten, fansineaktualiteter inom Skandinavien samt en och annan fackartikel. I nummer 35 fanns t.ex. en kortfattad presentation över kvimliga SF-författare. HSG är på det hela taget som synes ganska innehållsrikt, men tyvärr måste man dock tillägga att det ibland ger ett litet "hackat" intryck. Så värs! mycket av analyserande och djuplodande av de olika ämnena märker man inte, det hela stannar litet för ofta mest vid några ytliga kommentarer kring varje fråga. Ett väsentligt utökat och mer bearbetat nummer varje gång skulle kanske kunna vara önskvärt.

Holger Eliasson.

SVERIGES FANZINE FÖRENING

Postgironummer: 435 54 28 - 6
Medlemsavgift: 25:- per 6 sändningar
Kontaktadresser: vice ordförande
dr. Bruce Banner
Karl Johansgatan 36:2
414 59 Göteborg
sekr. & kassör
Erik Andersson
Svanganen 9c
416 68 Göteborg

- ÖNSKEDRÖMMEN FÖR DEN LATE FANEN!

Du, Spektra-läsare; du som inte läst andra fansines än litet medlemsblads-tjafs och annat knott från SFSF; du som i ditt science fiction-intresse brinner av längtan och trängtan efter kontakt med dina med-fans runtom i Svea rike; du som är intresserad av att läsa vad för tankar Johan Frick kan hava om allas vår älskade litteratur- och raketform: SCIENCE FICTION.

För dig finns ett arbetsbesparande alternativ för att komma i kontakt med dina gelikar. SFF serverar dig 6 fullmatade sändningar för endast 25 kronor. Förseningar är ett totalt okänt fenomen för den gamla gods-föreningen SFF: Allt du behöver göra är att betala den närmast symboliska summan, och sedan luta dig tillbaka i fåtöljen och stilla invänta närmaste utskickningsdatum.

För en annan dig, nämligen gamle dig som själv är fansineredaktör, fungerar SFF också synnerligen väl. Tag kontakt med Bruce eller Erik, så talar de om när nästa utskick sker och hur stort antal medlemmar föreningen för tillfället har (augusti 1982: 76 medlemmar), så du vet hur många exemplar av ditt fanzine du skall skicka. Sedan distribuerar vi gratis åt dig. Bra, va?

FILM

Som vanligt har inte sommaren inneburit alltför mycket nytt på filmfronten, och sf- och fantasygenren är inget undantag från helheten. Två av den här spaltens filmer är också mycket riktigt sådana som haft premiär lite tidigare, men för all del fortfarande går. Nå, en sf-premiär ägde i alla fall rum under sommaren. Det pinnsamma och tråkiga är bara att jag missade den:

TRÅSKMANNEN. Tydligt gick filmen inte alltför bra, för man plockade bort den ur repertoaren efter en ganska kort tid, och mitt i en vecka, utan förvarning. Nåväl, den tecknade serie som filmen byggde på var i gengäld en av mina favoriter under ett par år, så något skall jag väl kunna säga. Tråskmannen är alltså som sagt ursprungligen en serie, skriven av Len Wein och - framförallt - tecknad av Bernie Wrightson. (Först Wrightson och kort därefter Wein föll ur efter ett tag, och andra förmågor tog över, men serien ses alltid som de två förstas verk, med efterföljarna som bleka kopiatorer.) Wrightson använder sig av en underbart mörk och suggestiv stil, bäst lämpad för skräckgenren. Tråskmannens utseende för förstas också tanken till den genren, men skräckinslagen - ockultism, magi m m - utgör bara en av flera beståndsdelar. Själva grunden är så i så mån att Tråskmannen förklarar pseudovetenskapligt. Forskaren Alec Holland arbetar tillsammans med sin hustru på ett växthorn, i ett labb långt ut i ett träsk. Trots den sekretess och avskildhet som träsket ger, är ett brottsyndikat dem på spåren, och när det inte kan tvinga de två forskarna deras hemlighet, spränger de labbet. Holland rusar brinnande och svårt skadad ut i träsket, med växthornet i alla sår, och slänger sig ned i träsket. Tråsket förvandlar honom så småningom med hjälp av växthornet till ett stort, kraftigt monster, ett mellanting mellan djur och växt, nästan osårbar (vilket träd omkommer av en gevärskula?). Innuti är han dock fortfarande samma Alec Holland. Hans hustru är död, och han ser ingen möjlighet att återvända till sitt mänskliga liv, utan förävrinner in i träsket igen. Serien består sedan av en följd episoder som spänner från det ockulta över vanliga äventyr till ren science fiction, med många bisarra inslag. Tråskmannen söker aldrig själva strid, men dras på alla hjältars (eller antihjältars) sätt in i strider vare sig han vill det eller inte. Helst vill han förstås bara vara i fred. Som helhet en mycket trevlig och sympatisk serie, mycket bra under Wrightsons tid som tecknare. I Sverige gick den i sin fulla längd i serietidningarna Serietidningen och Popserien (som den förra övergick 1 1977) 1975 till 1978.

Så har ni då fått en nypa seriekunskap till livs, må vara en aning grund sådan. (Den som vill läsa mer om Tråskmannen kan göra det i Horst Schröders "Det klafsar i träsket" i Bild & Bubbla 4/82.) Om ovanstående säger något om filmen är förstås en annan sak, men jag har åtminstone försäkrat. Faktum är dock att filmen fick ganska god kritik, vad jag såg - med det naturliga förbehållet att en film med namnet "Tråskmannen" inte är av det slag som recenseras av alltför många. Det tycks ha blivit en mänsklig historia, trots allt. Och det är ju som det ska: Tråskmannen är ju bara ett monster utanpå, innuti finns inga vansinniga drag eller okontrollerbara begär att röva bort väpiga blondiner. I stort tror jag nog att filmen är sevärd, även om jag betvivlar att den till fullo kan ha fångat seriens

mörka mystik. Så går den fortfarande någonstans där ute i landet, varför inte se den och skriva vad ni tyckte?

Så över till filmer jag verkligen har sett.

Till skillnad mot Tråskmannen, så har

EN AMERIKANSK VARULV I LONDON gått ett litet tag, så länge att man nyligen infogade ett litet "nu över 2 år" i bioreklamerna. En Oskar har den fått också, för bästa make-up, så den lär nog fortsätta ett tag till. (Varre ändå är dock Flykten från New York, som nu har gått i över ett år på filmstaden, och Jakten på den försvunna skatten, samma biograf, och, märker jag, också över ett år. Märkligt vad länge filmer med sf- och fantasy-anknytning håller sig kvar på biograferna.) Det är den värd också, en underbart bisarr varulvshistoria, vars såväl humor som skräckeffekter och förvandlingkonster överväldigar.

Handlingens huvuddrag är ganska klassiska: huvudpersonen, här en ung amerikan på semester i Skottland, överfalls av en varulv, överlever, och får även han "sjukdomen". Till att börja med inser han inte vad som hänt, och när han sedan börjar ana sanningen betvivlar han sin mentala hälsa - varulv är ju bara ju bara inte. Till slut gör hans förvandling till en mördarmaskin allt klart. Det är återigen den klassiska varulven, som är i sin sjukdomsväld, och lider barnligt av det.

Men här slutar också likheterna med de gamla klassiska varulvfilmerna. Det är sant, här finns ett dimhöljt skotskt hedlandskap, med en underbart återgiven liten småby fylld av vädskepelse och främlingshat. Men, filmen växlar friskt mellan denna sorg och skräck, och vansinnig humor, som när den unge mannen vaknar mitt i Londons Zoo, naken, efter en nattlig tur som han helt har glömt. Berättelsen förs fram på ett ganska konsekvent sätt, där möjligtvis slutet kanske lite abruptt och enkelt, men ändå med god marginal försväras sin plats. Det är ingen komplicerad film, utan en ren hyllning till den gamla varulvfilmen, med den förbättring av den som modern trickfilmning tillfäror. Och en glimt i ögat, förstås. (Men den är relativt allvarlig ibland också, det bör kanske påminnas.)

Den som såg och skräckade åt Dr Yogan från London, sommarens varulvfilm istv, där förvandlingsscenerna var minst sagt enkla och suddiga - varulven går i en pelargång och blir alltmer härig för varje döljande pelare, etc - skall veta att det här rör sig om någonting helt annat. Den här varulven andras form framför tittarens ögon, håret flödar ut ur huden, ben knakar, hela skelettet omformas, allt helt utan några döljande hjälpmedel. Och resultatet är inte en söt bisneybjörn, utan en sann vargmänniska, med tonvikten på varg. Helt följdriktigt inskränker sig heller inte odjurets dödan- de till några skrik i mörkret, utan för mer tankarna till tvis operationsprogram - regissören vältrar sig i blod och stympade kroppar.

Men, det är inte på något (...) allvar, och hemkheterna kompenseras snabbt för genom de mer bisarra, sekvenserna. Det vore synd att diskutera dessa ingående, men tro mig, de gör verkligen filmen mer än sevärd. Till detta kommer att filmen ofta är underbart vacker, som i öppningsscenerna uppe i Skottland. Jag kan inte nog rekommendera den när filmen. Gå och se den innan den slutar gå!

(En film som En amerikansk varulv i London hör kanske inte riktigt till en sådan här filmspalt, men jag hoppas att ni ändå ursäktar mig för att ha fallit för frestelsen att ta med den.)

CAT PEOPLE får väl galla som sommarens andra förvandlingsnummer, efter "En Amerikaner...". I filmen träffar en ung, föräldralös kvinna (utmärkt spelad av Nastassia Kinski) sin bror (Malcolm McDowell, för den si-intresserade väl mest känd för rollen som ligisten Alex i A Clockwork Orange), som hon inte har sett sedan hon var ett litet barn. Brodern är intelligent och charmig, men hon misstänker snart att något är fel. Snart uppenbaras det att de två är "Cat People", attlingar till ett urgammalt och gudalikt folk, som härstammar både från människor och svarta leoparder. Hon har aldrig känt till och märkt sitt ursprung, men han är fullt medveten om sin, och hennes, särart, och lider svårt av det. (Jämför varulvmyten.) "Cat People" förvandlas nämligen till stora, svarta leoparder sedan de har älskat med vanliga människor, och måste döda för att återfå sin mänskliga form. Alternativen för brodern har varit celibat och mord, och eftersom sexualdriften är mycket kraftig hos kattfolket, har det förra alltid varit omöjligt för honom. Den unga kvinnan (Kinski) har dock omedvetet trotsat sina instinkter, och åter inte ens kött. När hon nu konfronteras med brodern, börjar

hon förstå sig själv mer, samtidigt som hon givetvis avskräcker av den mer mörka sidan hos sig själv.

Det är en på många sätt vacker film, fylld med stämningfulla miljöer, uråldrig mystik, kattlik sensuellism och hög erotisk spänning som den är. Men det är också en rätt blodig film, med ett antal "äckliga" scener, som inte riktigt passar in i filmen.

Förvandlingscenerna är förstås välgjorda, men ligger en bit efter de i "En Amerikanak...", och kännetecknas inte av samma "entusiasm" - de är där i ett spekulativt syfte, och kunde lika gärna ha uteslutits. Filmen är stark nog ändå. Okej, kanske är de där för att betona skillnaden mellan vackra (och ofta nakna) Kinski och de svarta leoparderna; de senare är ju trots allt ett av djurrikets vackraste arter, och långtifrån några monster. På det sättet vill man kanske betona att det här ändå är lite av en monsterfilm, om än aldrig så lite. Men det är att skjuta lite över målet. Den kattlika sensuellism, styrka och smidighet som kännetecknar Kinski och McDowell (som reklamens betoning på Kinski till trots är minst lika bra i sin roll), tillsammans med mystiken, den bitvisa spänningen och den dova, rytmska musiken, räcker gott och väl för att hålla filmen uppe. Som helhet är det en rätt fascinerande film. De "äckliga" scenerna och delar av den voyeurism som tittaren bjude på, är dock långtifrån nödvändiga, och uppenbarligen spekulat/utfyllnad. Detta dock utan att vara så dåligt så att det stör. Och slutet, det må vara aldrig så välkonstruerat och logiskt, gav förstås upphov till ett antal välberättigade stönanden. (Som kurlösa kan det nämnas att Cat People bygger på en film med samma namn från 1942.)

Så lämnar vi sömmaren bakom oss, och hinner ta några korta steg i höstens förmodligen anstormande premiärfiod. Premiär i slutet av Augusti hade

KAMPEN OM ELDEN, en berättelse om diverse blodiga äventyrligheter "för åttiotusen år sedan". Filmen bygger på en bok av J H Rosny-Ainé från 1909, La guerre du feu, om förhistoriska tider. Även om filmen säkerligen innebär en modernisering, säger det ändå något om vad man bör vänta sig ifråga om vetenskaplig grund för stenåldersäventyren. Det innebär nu inte att filmen är ointressant annat än för dess äventyrliga och komiska inslag; vissa någotsånar intressanta antydningar och slutatsar ger den ändå.

Handlingen går kort och gott ut på att en stam förhistoriska människor förlorar sin livsviktiga eld, och att tre av stammens medlemmar därför ger sig ut på en lång vandring för att finna eld. På denna vandring får de stöta på förhistoriska djur och andra förhistoriska människor, varav en art tycks vara identisk med nutidsmänniskan. Mötet med de sista ger upphov till flera revolutioner för den mindre utvecklade rasen: såväl teknik som sexuell som komisk (man lär sig skratta). Hela förutsättningen med fyra raser är förstås vansinne, och det snabba sätt som huvudpersonerna kan anpassa sig till de nya koncepten förmodligen likaså, men det är onekligan ett mycket trevligt berättarperspektiv. Naturligast hade kanske varit att göra de som påminner mest om nutida människor till huvudpersoner, för att sedan låta dessa kämpa mot de djuriska andra arterna. Nu får man dessutom ytterligare ett perspektiv, de för huvudpersonerna överlägsna människorna, samtidigt som ännu lägre raser återstår som en möjlighet till lite blodig kamp. (Och dessa lägre raser, som är mer gorilla-lika, inger verkligen ett "monster-artat" intryck.) Huvudpersonerna skildras ganska väl, och konflikten mellan den animaliska styrka och de mer mänskliga känslor de besitter framträder tydligt.

Det är en spännande, dramatisk film, med fint foto och en hel del humor (om än ganska naturligt av det mer grovkorniga slaget - skrattar gör man i alla fall). En av de saker som förhindrar ett alltför stort djup i filmen, även om det på sätt och vis är en intressant och betydelsefull beståndsdel i filmen, är att inget av stenåldersrotvältskan har "översatts". Men man kan glädjas åt ganska välkonstruerade "språk", där man till slut känner igen och förstår vissa uttryck. Och man förstår förstås alltid i princip vad som sägs. (Hur boken behandlar detta avsnitt vet jag inte, men jag misstänker att det hela har en något annorlunda framtoning. I en bok måste man ju t ex kunna identifiera personer med namn. Följaktligen vet man inte riktigt om man skall skratta eller gråta när eftertexterna radar upp skådespelarna efter byar och personnamn som man aldrig har uppfattat.) Filmen är - förstås, frestas man tillägga - mycket blodig. Man krossar skallar på och kör spjut igenom varandra, krossar händer och stympar..

allt i gammal god stenåldersstil. (Ska vi vara grova så ska vi...) Även om det förstås har ifrågasatts hur pass välslamma våra förfäder egentligen var. Det är riktigt uppplåtande ibland, faktiskt. (Inget skämt avsett.) Sammantaget är det en riktigt sevärd film, något av en upplevelsefilm, förutsatt att man inte hänger upp sig på skavankerna.

BLADERUNNER, så till sist, filmatiseringen av Philip K Dicks roman Do Androids Dream of Electric Sheep? (Androidens drömmar), en film som förväntningarna har varit ganska stora på. Det är onekligan den intressantaste och mest a sf-filmen på ett bra tag - trots att den till en del är en deckare, inser man hur tunnslätt det har varit med sf-ingredienser i den senaste tidens filmer med sf-anknytning - men man har valt att återigen i första hand göra en aktionhistoria, fylld med futuristiska stadslandskap. Alltför mycket av Dicks bok har väl inte överlevt; det är mest miljö och de konstgjorda djuren som finns kvar, tycks det mig. (Dock med förbehållet att det var några år sedan jag läste boken.)

Men man har gjort bra ifrån sig, med de premisserna. Harrison Ford är förvisso ingen Bogart, men han gör en bra och trivsamt roll som en Bladerunner i början av tvåtusentalet. Bladerunners är poliser med uppdrag att avliva androider (i filmen onödigt nog omdöpta till "replikanter") på rymmen. Tekniken att framställa androider har nämligen gått så långt att de får egna känslor om de är aktiverade tillräckligt länge, och därefter fullt naturligt inte längre är lika villiga att vara sina mänskliga herrars slavar. Som man kan förvänta sig av en dylik filmhjärta, är Fords Bladerunner ganska tveksam om hur berättigt det är att avliva androiderna, och har också lagt av, bara för att tvingas tillbaka i sitt gamla yrke när en ovanligt avancerad och farlig grupp androider kommer loss.

Framtidskildringen är ganska väl genomtänkt, alltifrån de små tekniska prylarna till samhällsbilden i framtidsstaden. Utan att egentligen bli alltför detaljerad, får man ändå en bild av en stad med enorma sociala klyftor, fylld både med glimrande, futuristiska skyskraper och nedgångna, tomma bostadshus. Det är en välgjord och behaglig bakgrund.

Intressantaat i filmen är dock förstås själva androiderna - det är de som lyfter upp filmen till en lite mer minnesvärd position. Det rör sig förstås inte om något som inte har sagts otaliga gånger förut i böcker, och det är knappast heller den första sf-film som berör konstgjorda människor - eller intelligenser överhuvudtaget - problem. Men det är ganska väl genomfört, och det är trots allt trevligt att se det filmat. Filmens androider är både mycket starka - såväl mentalt som fysiskt - och svaga. De försöker helt enkelt finna sin plats i livet. Filmen balanserar mellan det djup-sinniga och det banala i detta avseende.

Aktionssekvenserna är förstås välgjorda och fartfyllda. Vad annat kan man vänta sig av ännu en storbudgetfilm? Den är - förstås - brutal och våldsam och blodig, utan att för den skull vara mer så än vanligt inom "genren". Det framstår åtminstone inte som särskilt spekulativt.

Jag kan förstås inte annat än rekommendera filmen helhjärtat. Inte så att jag föll pladask för den, men det var ändå en ganska trevlig stund i biografmörkret, sedvanlig aktion sprinklat med lite tankvärdheter, filmstämning och ett ganska stort mått sf-krydda. Den höll i stort från början till slut, om man med slut avser filmens verkliga slut, och inte de sista, fluffiga minuterna som tog lite av udden av stämningen.

Så långt den gångna tiden. Premiär har också Firefox haft, men om ni undrar över huruvida det är sf, får jag nog göra er besvikna. (Det är lite av en definitionsfråga.) Det är mest amerikansk militärparanoia inför Det Ryska Superplanet Som Gör Över 5 Mach, med Clint Eastwood som sedvanlig hårdkokt hjälte (och en passande krigspaykos från Vietnamkriget instoppad). Ovanligt naivt. Pink Floyds The Wall har jag ännu inte hunnit se, och kanske är det något av en Orwelliansk framtidskildring. Bra är den dock säkert under alla omständigheter, det borgar ju musiken ensam för.

Jaja. Framöver har vi att vänta Mad Max II, The Road Warrior, en våldsam sak i efter katastrof-miljö, nyinspelningen av The Thing (från 1952; Fantomen från Mars, på svenska, om jag inte minns fel?), E.T. och Star Trek II; ganska mycket alltså. Men när får vi se en riktigt, rakt igenom tankvärd sf-film igen? Och från USA?

- Michael Svensson